

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

รายงานดัชนีชี้วัด
ในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย

ประจำปี 2561-2562

Thailand
Telecommunication
Indicators Yearbook
2018 - 2019

กสทช. | โทรคมนาคม
กำกับดูแลเพื่อประชาชน

คำนำจากคณะผู้จัดทำ

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้จัดตั้งส่วนงานศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม (ศช.) เป็นส่วนงานภายใต้กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม (วท.) มีภารกิจหลักในการจัดเก็บและสร้างฐานข้อมูลสถิติอุตสาหกรรมโทรคมนาคม เพื่อสนับสนุนข้อมูลสถิติและผลการวิเคราะห์ เพื่อการพัฒนานโยบายการวางแผนยุทธศาสตร์ และการประเมินความจำเป็นในการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติม การสร้างดัชนี ตัวชี้วัด เพื่อการวิเคราะห์และประเมินภาวะอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และการดำเนินการจัดทำแบบจำลองการพยากรณ์อุปสงค์และอุปทาน ในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม รวมถึงการจัดทำรายงานวิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Industry Performance) ในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้สำหรับเป็นข้อมูลและองค์ความรู้สนับสนุนการจัดทำและพัฒนานโยบายตลอดจนกำหนดกรอบทิศทางการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อภาครัฐกิจ อุตสาหกรรม ภาคสังคม และประชาชนผู้ใช้บริการอย่างแท้จริง

ในการจัดทำและเผยแพร่รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยประจำปี (Thai Telecommunications Indicators Yearbook) เพื่อเป็นการสะท้อนสถานการณ์กิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยในปีนั้นๆ โดยในรายงานฉบับนี้ได้นำเสนอใน 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกได้กล่าวถึงความสำคัญของโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ โดยในปัจจุบันอยู่ในยุคดิจิทัล หลายภาคส่วน

ต้องมีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งผลดังกล่าวจะสะท้อนออกมาในรูปแบบความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศระหว่างประเทศส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์บทบาทของกิจการโทรคมนาคมต่อระดับการแข่งขันของประเทศไทย ซึ่งเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดด้านเศรษฐกิจ และกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ และส่วนสุดท้ายจะกล่าวถึงสถานการณ์กิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย โดยเป็นการรวบรวมตัวชี้วัดในกิจการโทรคมนาคม และวิเคราะห์สถานการณ์การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ต รวมถึงการพยากรณ์แนวโน้มของกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้เห็นภาพทิศทางและแนวโน้มการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย

อนึ่ง รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2561 - 2562 ฉบับนี้ คณะผู้จัดทำได้มีการเก็บรวบรวม พัฒนา ปรับปรุง และนำเสนอรายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์จากปีก่อนยิ่งขึ้น โดยคาดหวังว่า จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจการโทรคมนาคม และภาคประชาชนทั่วไปที่สนใจได้รับทราบ เข้าใจสถานการณ์ และมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยเพื่อการก้าวไปสู่การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ต่อไปในอนาคต

คณะผู้จัดทำ

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ประจำปี 2561 – 2562 (Thailand Telecommunication Indicators Yearbook : 2018 – 2019) มีการจัดทำดัชนีชี้วัดทางด้านกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย และนำมาจัดทำขึ้นเป็นรายปีนับตั้งแต่ปี 2552 จนถึงปัจจุบัน โดยส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม (ศข.) ซึ่งเป็นส่วนงานภายใต้สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม (วท.) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) รายงานดัชนีชี้วัดกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติต่างๆ ซึ่งมีแหล่งที่มาโดยส่วนใหญ่จากความร่วมมือในการรายงานข้อมูลของผู้ประกอบกิจการ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงภาพรวมของสถานการณ์กิจการโทรคมนาคมไทย การวิเคราะห์บทบาทของกิจการโทรคมนาคมในฐานะที่เป็นกลไกพื้นฐานต่อระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงแนวโน้มของกิจการโทรคมนาคมไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า ซึ่งจะเป็นโยบายสนับสนุนต่อการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญในรายงาน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง กล่าวถึง ภาวะเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ปี 2559 - 2562 ในช่วงปี 2561 หลายประเทศในกลุ่มอาเซียนมีภาวะเศรษฐกิจขยายตัว ตามภาวะเศรษฐกิจโลก สำหรับภาวะเศรษฐกิจในปี 2562 ภาคเศรษฐกิจโดยภาพรวมหดตัวอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ช่วงต้นปี เกิดการชะงักงันจากการเมืองภายในประเทศ และภาวะโรคระบาดไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่โคโรนาไวรัส (COVID-19) ตั้งแต่ช่วงปลายปี ส่งผลให้ต้นปี 2563 ภาคการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจของเอเชีย และโลกซบเซาลง โดยเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบเกือบทุกภาคส่วน สำหรับแนวโน้มการกำกับดูแลตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา เน้นการทำงาน

ร่วมกันอย่างบูรณาการและผ่านการวางยุทธศาสตร์ โดยมีหลาย ๆ องค์กรประกอบ ได้แก่ บุคคล กระบวนการบริการ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความสามารถแข่งขันของเศรษฐกิจ และธุรกิจไทย ทั้งนี้ คาดว่าครึ่งหลังปี 2563 ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องเร่งฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจ ถือเป็นโอกาสสำคัญในการผลักดันนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านอินเทอร์เน็ตและโทรคมนาคม ให้มีความพร้อม ขยายโอกาส และกระจายไปยังพื้นที่ห่างไกล ลดความเหลื่อมล้ำของผู้ค้าระหว่างเมืองและชนบท หรือแม้แต่การสนับสนุนสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการของไทยที่มีศักยภาพพัฒนา อีกทั้งยังต้องเร่งสร้างความตระหนักรู้ของผู้ใช้งาน เพื่อนำไปสู่สังคมดิจิทัลที่ชาญฉลาด ให้สามารถแข่งขันได้กับประเทศอื่นๆ ได้ต่อไป

ส่วนที่สอง กล่าวถึง บทบาทของกิจการโทรคมนาคม ที่มีผลต่อระดับความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของประเทศ จากดัชนีชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ และกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ โดยได้นำเสนอผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD ดัชนีความสามารถทางการแข่งขันระดับโลก ยุค 4.0 (Global Competitiveness Index 4.0: GCI 4.0) โดย World Economic Forum และได้กล่าวถึงการปรับปรุงตัวชี้วัดย่อยของดัชนีการพัฒนาระดับโลกด้าน ICT (ICT Development Index: IDI) ที่ประกาศโดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU)

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดย IMD เป็นการรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ 63 ประเทศทั่วโลก ในปี 2562 ประเทศไทยมีอันดับเพิ่มขึ้นถึง 5 อันดับ มาอยู่ที่อันดับที่ 25 นอกจากนี้ IMD ยังได้จัดอันดับขีดความสามารถในการ

แข่งขันด้านดิจิทัล หรือ The IMD World Digital Competitiveness โดยล่าสุดในปี 2562 IMD จัดอันดับทั้งหมด 63 ประเทศ โดยที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 40 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่อยู่ที่อันดับ 39 แต่มีคะแนนเพิ่มขึ้นจาก 65.27 เป็น 68.43

รายงาน GCI 4.0 ของ WEF ฉบับล่าสุด ปี 2562 มีการจัดอันดับทั้งสิ้น 141 ประเทศทั่วโลก โดยพิจารณาจากปัจจัยการพัฒนาประเทศที่จะส่งเสริมให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน สำหรับประเทศไทยได้รับการปรับอันดับลดลงเป็นอันดับที่ 40 จากอันดับที่ 38 ในปีก่อน แต่มีคะแนนดีขึ้นจากปีก่อนมาอยู่ที่ 68.1 จาก 67.5 มาจากจุดแข็งทางด้านระบบการเงิน (Financial system) ที่ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 16 ของโลก และได้รับคะแนน 85 (จาก 100) สำหรับกิจการโทรคมนาคม ส่วนตัวชี้วัดย่อยที่เกี่ยวข้องกับด้านการใช้งาน ICT (ICT adoption) อยู่อันดับที่ 62 ของโลก และได้รับคะแนน 60 แนวโน้มที่ทำให้ค่าคะแนนเพิ่มขึ้นนั้น เป็นผลมาจากการใช้งานทางด้านอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก

รายงานดัชนีในด้านการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ (ICT Development Index: IDI) ของ ITU เร่งปรับปรุงดัชนีย่อยของดัชนีชี้วัดการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เนื่องจากการพัฒนาของตลาด ICT ที่ผ่านมามีความต้องการที่ทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัดบางตัวในกลุ่มดัชนี IDI ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อยทั้งหมด 14 ตัว จากเดิม 11 ตัว ตัวชี้วัดย่อย 2 ตัวที่จะถูกตัดออกซึ่งทั้งสองตัวชี้วัด อยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยด้านการเข้าถึง หรือ Access sub-index ได้แก่ จำนวนสายโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คนและจำนวนผู้ลงทะเบียนบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน นอกจากนี้ตัวชี้วัดย่อยที่เป็นจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานอินเทอร์เน็ตประจำที่ จะถูกปรับจากกลุ่มดัชนีย่อยด้านการใช้งาน (Use

sub-index) ไปอยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยด้านการเข้าถึง (Access sub-index) แทน และเปลี่ยนเป็นการวัดความเร็ว โดยเทียบเป็นร้อยละของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วประจำที่

ส่วนที่สาม กล่าวถึงดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมไทย โดยจำแนกเป็น 3 บริการหลัก ดังนี้ บริการโทรศัพท์ประจำที่ (Fixed Line Services) ในปัจจุบันผู้ลงทะเบียนใช้บริการทั่วไปให้ความสำคัญลดน้อยลง โดยบริการโทรศัพท์ประจำที่เข้าสู่จุดอิ่มตัวนับตั้งแต่ประมาณปี 2550 และ ณ สิ้นปี 2562 จะมีจำนวนอยู่ที่ 2.61 ล้านเลขหมาย ซึ่งยังมีแนวโน้มอัตราการเติบโตลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าในปี 2567 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอาจเหลือเพียง 1.93 ล้านเลขหมาย เมื่อเทียบค่าเฉลี่ยของโลกของปี 2562 สัดส่วนของผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากรจะอยู่ที่ประมาณ 3.84 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ซึ่งมีสัดส่วนน้อยกว่าสัดส่วนของค่าเฉลี่ยของโลก จึงทำให้ผู้ให้บริการต่างประคับประคองและพยายามรักษาฐานตลาดของผู้ลงทะเบียนใช้บริการเดิม ควบคู่ไปกับการเพิ่มรายได้จากการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทะเบียนใช้บริการในปัจจุบัน ทั้งนี้ บริการโทรศัพท์ประจำที่ยังคงมีความสำคัญกับองค์กรธุรกิจเอกชนและราชการในฐานะการติดต่อสื่อสารหลักในปัจจุบันและในระยะยาว

บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Services) เป็นบริการที่ได้รับความนิยมและแพร่หลาย ซึ่งยังมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้น ถึงแม้จะเป็นการเพิ่มในอัตราที่ลดลงหรือไม่เติบโตอย่างก้าวกระโดดดังเช่นอดีตที่ผ่านมา โดยมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี 2562 อยู่ที่ 129.61 ล้านเลขหมายทำให้สัดส่วนของผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 190.64 เลขหมายต่อจำนวนประชากร

100 คน และคาดการณ์ว่าเมื่อถึงปี 2567 มีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่สูงถึง 148.08 ล้านเลขหมาย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.25 เมื่อเทียบกับปี 2562 สำหรับตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue per Unit: ARPU) ที่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย และการที่ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งเติบโตอยู่ได้ส่วนใหญ่มาจากการใช้บริการที่มีชื่อเสียงที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการชดเชยรายได้จากบริการทางเสียงที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องและเป็นทิศทางเดียวกันทั่วโลก

บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (Internet Access Services) ปัจจุบันมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ของประเทศไทยยังมีค่าค่อนข้างอยู่ในระดับต่ำ โดยในปี 2562 อยู่ที่ 10.11 ล้านเลขหมาย หรือคิดเป็นสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่อยู่ที่ 14.87 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน หรือ 46.87 ครอบครัวที่ลงทะเบียนใช้

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อ 100 ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม ยังถือว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงเมื่อพิจารณาภาพรวมเปรียบเทียบกับระดับค่าเฉลี่ยของโลก ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าปี 2567 จะมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ 16.29 ล้านเลขหมาย หรืออยู่ที่ร้อยละ 23.79 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน โดยค่าสัดส่วนนั้นเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนักในระยะเวลา 5 ปีต่อจากนี้ เนื่องจากผู้ให้บริการให้ความสำคัญและหันมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่มากขึ้น โดยสิ้นสุดปี 2562 จะมีจำนวนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 88.76 ต่อจำนวนประชากร 100 คน หรืออยู่ที่ 60.35 ล้านเลขหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก ด้วยความสะดวกในการติดต่อและสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตได้เร็วขึ้น รวมทั้งเป็นบริการที่หลอมรวมของหลากหลายบริการให้อยู่ในบริการเดียว

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	2	ส่วนที่ 3	30
ส่วนที่ 1	6	ดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมไทย	
ความสำคัญของโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ		บริการโทรศัพท์ประจำที่	32
• เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย	9	• โครงสร้างตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่	35
• ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทย	12	• เปรียบเทียบบริการโทรศัพท์ประจำที่ของไทยในเวทีโลก	37
• กลุ่มอาเซียนปี 2561		• การคาดการณ์บริการโทรศัพท์ประจำที่	38
ส่วนที่ 2	18	บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	41
กิจการโทรคมนาคมกับความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ		• โครงสร้างตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	43
• การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD	20	• เปรียบเทียบบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทยในเวทีโลก	48
• ดัชนีชี้วัดความสามารถทางการแข่งขันระดับโลกในยุค 4.0 (Global Competitiveness Index 4.0: GCI 4.0) โดย World Economic Forum มีอันดับลดลง	23	• การคาดการณ์บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile subscriber)	49
• ITU เร่งปรับปรุงดัชนีย่อยของดัชนีชี้วัดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	27	บริการอินเทอร์เน็ต	51
		• อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ (Fixed Broadband)	51
		• อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ (Mobile Broadband)	56
		• เปรียบเทียบบริการอินเทอร์เน็ตของไทยในเวทีโลก	58
		• การคาดการณ์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	62
		ส่วนที่ 4	66
		ตารางสรุปสถิติและดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย	
		บรรณานุกรม	70

ส่วนที่ 1

ความสำคัญ ของโทรคมนาคม กับเศรษฐกิจมหภาค ของประเทศ

ในปี 2562 ต่อเนื่องมาจนถึงปี 2563 นี้ แม้เศรษฐกิจ โดยภาพรวมในช่วงปลายปี 2462 หดตัวอย่างต่อเนื่องมา ตั้งแต่ช่วงต้นปี เกิดการชะงักงันจากการเมืองภายในประเทศ และภาวะโรคระบาดไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่โคโรนาไวรัส (COVID-19) ส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของ เอเชีย และโลกซบเซาลง โดยเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบ เกือบทุกภาคส่วน ผ่านการท่องเที่ยว ภาคการส่งออก ภาคการศึกษา สาธารณสุข และภาคการผลิตบางส่วน สำหรับปัจจัยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของ ประเทศ ปัจจัยบวกเหล่านี้ไม่ทำให้เกิดการกระจายตัวของ ผลประโยชน์ไปยังประชาชนส่วนใหญ่และธุรกิจรายเล็ก รายกลางมากนัก เพราะไทยไม่ได้ดำเนินการปฏิรูปโครงสร้าง ทางเศรษฐกิจอย่างจริงจัง สังคมผู้สูงวัยทำให้ผลิตภาพโดยรวมปรับลดลง โครงสร้างเศรษฐกิจยังคงพึ่งพาทายนอกสูง

การประมวลคลื่นความถี่ 5G ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ที่ผ่านมา จะเป็นการเปลี่ยนแปลงภาคธุรกิจอุตสาหกรรม พฤติกรรมผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจไทยอย่างมาก โดยการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เข้ามาพลิกโฉม และสร้างความปั่นป่วนให้กับหลายกิจการ ขณะเดียวกันก็เกิดโอกาสอย่างมหาศาลต่อพลวัตดังกล่าว แนวโน้มของเทคโนโลยีสำคัญ ที่เราเรียกว่า Strategic Technology Trends จะเห็นอย่างชัดเจนด้วยอัตราเร่งของการเปลี่ยนแปลงที่อาจทำให้ภาคธุรกิจบางอย่าง ล้มละลายอย่างรวดเร็ว รวมทั้งก่อเกิดธุรกิจใหม่ขึ้นมา ทดแทนอย่างรวดเร็ว

แนวโน้มการกำกับดูแลตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา เน้น การทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการและผ่านการวางยุทธศาสตร์ โดยมีหลาย ๆ องค์กรประกอบ ได้แก่ บุคคล กระบวนการ บริการ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความสามารถแข่งขันของเศรษฐกิจ และธุรกิจไทย ทั้งนี้ในปี 2563 เกิดเหตุโรคระบาด การพัฒนาเทคโนโลยีไตรมาสแรก จึงมาเน้นที่ให้เกิด การโต้ตอบแบบอินเทอร์เน็ตแอกทีฟ และกลมกลืนอย่างอัตโนมัติยิ่งขึ้นและมีปฏิสัมพันธ์กับโลก ดิจิทัล แพลตฟอร์มการสนทนา (Conversational Platforms) เพื่อมาพัฒนาการทำงานจากที่บ้าน (Work from home)

ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำหรับรูปแบบการโต้ตอบ ระหว่างผู้ใช้กับโลกดิจิทัล ขณะที่ Virtual reality (VR), Augmented Reality (AR) และ Mixed Reality (MR) ทำให้รูปแบบการรับรู้และสัมผัสกับโลกดิจิทัลเปลี่ยนแปลงไป เกิดประสบการณ์แบบหลากหลาย (Multiexperience) เทคโนโลยีเหล่านี้นำมาสนับสนุนระบบการศึกษา และกิจการ ทางเศรษฐกิจที่เกิดการชะงักงันในขณะนี้

การพัฒนาเข้าสู่ยุค 5G ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ในหลายประเทศทั่วโลกและ จะสร้างประโยชน์อย่างมากต่อเศรษฐกิจโลกและไทย รวมทั้งคุณภาพชีวิตของประชาชน เนื่องจากคุณสมบัติหลัก 3 ประการของเทคโนโลยี 5G คือ Enhanced Mobile Broadband (eMBB) Ultra-Reliable and Low latency communications (uMTC) และ Massive Machine Type Communications (mMTC) เพื่อตอบสนองความต้องการของการสื่อสารในโลกอนาคตที่เน้นการรับ-ส่ง ข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตด้วยความเร็วสูง อุปกรณ์ต่างๆ สามารถเชื่อมต่อกันได้ผ่านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ประมวลผลแบบอัตโนมัติโดยไม่จำเป็นต้องใช้คนในการ ควบคุม ทำให้สมองกลอัจฉริยะ (Artificial Intelligence-A.I.) สามารถทำงานแทนแรงงานมนุษย์ได้เพิ่มขึ้นอีก หลายเท่าตัว

ฉะนั้น หากประเทศไทยสามารถประยุกต์ใช้ เทคโนโลยี 5G ได้ ก็จะสามารถสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจใน อุตสาหกรรมต่างๆ ได้อย่างมาก ยอดขายและการผลิต อุปกรณ์ไอโอทีจะขยายตัวอย่างก้าวกระโดดหลังมีเทคโนโลยี 5G แล้ว ค่าใช้จ่ายทางด้านไอโอทีทั่วโลกในปีนี้จะเพิ่มถึง 1,000 ล้านดอลลาร์ ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกการลงทุนทาง ด้านไอโอทีสูงสุดในไทย อุปกรณ์ทางด้านไอโอทีและมือถือ รุ่นใหม่สำหรับเทคโนโลยี 5G เด็บโตได้เพียงแค่ระดับหนึ่ง อันเป็นผลจากกำลังซื้ออ่อนแอ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G ประกอบกับ อินเทอร์เน็ตทุกสรรพสิ่ง (Internet of Things-IoT) ในรูปแบบของสัญญาอัจฉริยะ หรือ Smart Contract ซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าเมื่อเทียบกับ การทำสัญญาในแบบเดิม เพราะมีการประมวลผล

โดยระบบปัญญาประดิษฐ์หรือ Artificial Intelligence (AI) ลดปัญหาข้อขัดแย้ง ดุลพินิจ การต่อรอง และความผิดพลาดของมนุษย์ หรือ ส่งผลให้เกิดการพัฒนา กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายขึ้นได้อย่างรวดเร็วใน เกือบทุกกิจกรรมทางเศรษฐกิจและธุรกรรมทางธุรกิจ

มูลค่าทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นในระดับดังกล่าวได้ใน ระยะเวลา 15 ปีข้างหน้า ต้องมีการใช้เทคโนโลยี 5G ทั่วโลก ซึ่ง ยังมีอุปสรรคในเรื่องความเหลื่อมล้ำทางด้านการพัฒนาและ ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี นอกจากนี้ทุนนิยม โลกาภิวัตน์ยังก่อให้เกิดเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น นอย่างมากในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา ในหลายพื้นที่ ของโลก ประชากรยังขาดแคลนแรงงานที่ปัจจัยสี่ในการ ดำรงชีพ เทคโนโลยี 1G หรือ 2G ก็ยังไม่มีโครงข่ายพื้นฐาน รองรับเลย ขณะเดียวกันแม้มีตำแหน่งงานใหม่และโอกาส ใหม่ๆเกิดขึ้นมากมายจากเทคโนโลยี 5G แต่เราจำเป็นต้อง ดูแลผลกระทบที่เกิดกับงานแบบดั้งเดิม ธุรกิจแบบ ดั้งเดิมที่กำลังถูกคุกคามและต้องปรับตัวอย่างหนักด้วย ส่วนการประมูล การลงทุนและการเปิดให้บริการ 5G ในไทยนั้น ประเทศไทยน่าจะได้รับประโยชน์ในเชิงมูลค่า เศรษฐกิจประมาณ 2.3 ล้านล้านบาท ในปี 2578 โดยแบ่ง เป็นผลประโยชน์จากเทคโนโลยี eMBB mMTC และ uRLLC ได้ประมาณ 830 พันล้านบาท 677 พันล้านบาท และ 812 พันล้านบาท โดยคาดว่าจะมีการลงทุนเกี่ยวกับ เทคโนโลยี 5G ในช่วงปี 2563 - 2564 ไม่ต่ำกว่า 200,000 - 300,000 ล้านบาท การเปิดบริการ 5G สร้าง ผลประโยชน์มหาศาลต่อเศรษฐกิจและธุรกิจอุตสาหกรรม ส่งผลดีต่อการสื่อสาร การแพทย์ การศึกษาและเกษตรกรรม การลงทุนพลิกโฉมธุรกิจอุตสาหกรรม กิจกรรมและวิถีชีวิตของ ผู้คนและพฤติกรรมผู้บริโภคในอีก 2-3 ปีข้างหน้าอย่างมาก อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการวางแผนและมียุทธศาสตร์ ที่ดี เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ธุรกิจรายกลาง รายใหญ่ปรับตัวไม่ได้กระทบหนัก เกิดการว่างงานเรื้อรัง สำหรับผู้ไม่มีทักษะในการทำงาน และเกิดโอกาสสำหรับ ตำแหน่งงานใหม่ๆเพิ่มขึ้นด้วย ช่วยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างองค์กรข้ามอุตสาหกรรม การพัฒนาของเครื่องมือ

สื่อสารระยะไกล ทำให้พนักงานสามารถทำงานทางไกลได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมให้เกิดการฝึกอบรมและ การศึกษาผ่านทางบรอดแบนด์ ช่วยส่งเสริมให้เกิด การใช้งาน AR และ VR ในกิจกรรมต่างๆ อาทิ การสาธารณสุขทางไกล ความบันเทิง การสำรวจภาคสนาม ทำให้อุปกรณ์มือถือสามารถทำงานได้เหมือนคอมพิวเตอร์ เป็น Mobile Computing เกิดท่อนส่งข้อมูลขนาดใหญ่ Cloud Computing และ พัฒนาเป็น Cloud เฉพาะด้าน มากขึ้นพัฒนาศักยภาพของระบบค้าปลีก การซื้อของ ออนไลน์ รวมถึงการใช้งานต่างๆของระบบเมืองอัจฉริยะ (Smart Cities)

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

การพัฒนาาระบบสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศ มีส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่าง รอบด้าน เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและ บริการสื่อสารโทรคมนาคมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่ม มูลค่าให้กับภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือกล่าวได้ว่า ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สื่อสารโทรคมนาคมเป็นหัวใจของการขยายตัวทาง เศรษฐกิจ ตลอดจนการพัฒนาสังคม โดยหากพิจารณา ในเชิงเศรษฐกิจ การสื่อสารโทรคมนาคมเป็นกลไก สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของการแข่งขัน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน ทำให้โครงสร้างและ รูปแบบการลงทุนในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่เป็นปัจจัยบวกที่ดีขึ้น สำหรับเชิงสังคม หากเมื่อมี การใช้เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมแล้วจะแสดงให้เห็น ถึงประโยชน์ทางตรงอย่างชัดเจนในเรื่องการแลกเปลี่ยน องค์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนช่วยสร้างให้เกิด สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง แพร่หลาย และการ สร้างโอกาสให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเมื่อมีการ ผนวกประสิทธิภาพของการพัฒนาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เข้าด้วยกันกับระบบสื่อสารโทรคมนาคมอย่างเป็นองค์รวม แล้ว จะทำให้เกิดผลได้จากการพัฒนายิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ

ดังจะเห็นได้จากประเทศต่างๆ ที่มีการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมมากขึ้นจนกระทั่งทำให้ทิศทางการพัฒนาระบบสื่อสารและโทรคมนาคมของโลกมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งเป็นแรงผลักดันให้เกิดการปรับตัวของทุกภาคส่วนอย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง เกิดผลสูงสุดในการเพิ่มระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

สำหรับเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยภาพรวม หากพิจารณาย้อนหลังไปในปี 2559 – 2562 พบว่า ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการใช้จ่ายของประเทศมีอย่างต่อเนื่องจากการบริโภคของภาคเอกชนและการเร่งขยายตัวของการลงทุนของภาคเอกชน ภาครัฐรวมถึงการใช้จ่ายของรัฐบาล ขณะที่ปริมาณการส่งออกสินค้า ดังจะเห็นได้จาก ข้อมูลในปี

2562 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เท่ากับ 16,889.2 พันล้านบาท ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.4 เท่านั้น โดยเป็นรายได้จากการให้บริการสารสนเทศและการสื่อสาร เท่ากับ 422 พันล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนร้อยละ 9.6 การลงทุนรวม มีการขยายตัวร้อยละ 2.2 โดยการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 2.8 เป็นผลมาจากการลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักรและสิ่งก่อสร้างทรงตัว และการลงทุนภาครัฐขยายตัว เพียงร้อยละ 0.2 สำหรับการบริโภคของภาคเอกชนมีการขยายตัวในเกณฑ์ดีอยู่ที่ร้อยละ 4.5 ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 4.6 ในปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลมาจากการสนับสนุนปัจจัยจากอัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานที่อยู่ในระดับต่ำ และการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคของภาครัฐที่มีการขยายตัวร้อยละ 1.4 ซึ่งลดลงจากการขยายตัวในปี 2561 ร้อยละ 2.6

ตารางที่ 1.1 ตัวชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญ

ปี	2559	2560	2561	2562
GDP มูลค่า (พันล้านบาท)	14,533.5	15,452.0	16,318.0	16,889.2
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	3.3	4.1	4.2	2.4
รายได้จาก Information and Communication (พันล้านบาท)	337.1	362.4	385.9	422.9
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	3.1	7.5	6.5	9.6
การลงทุนรวม (%)	2.8	1.8	3.8	2.2
- ภาคเอกชน (%)	0.5	2.9	3.9	2.8
- ภาครัฐ (%)	9.5	-1.4	2.9	0.2
การบริโภคภาคเอกชน (%)	3.0	3.1	4.6	4.5
อุปโภคภาครัฐ (%)	2.2	0.1	2.6	1.4

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ธนาคารแห่งประเทศไทย

เสถียรภาพในประเทศ

หากพิจารณาทางด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงินภายในประเทศ แม้ว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปจะอยู่ที่เพียงร้อยละ 0.8 สำหรับอัตราการว่างงานทรงตัวในระดับต่ำเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย มาอยู่ที่ร้อยละ 0.98 และหากพิจารณาปริมาณหนี้สาธารณะ พบว่า มีมูลค่าหนี้สาธารณะที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2562

มีมูลค่าทั้งสิ้น 6,954 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 41.2 ของ GDP แต่ยังคงถือได้ว่าการรักษาวินัยทางการคลังโดยเคร่งครัดอยู่ เพราะมูลค่าหนี้สาธารณะดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังที่กำหนดให้หนี้สาธารณะคงค้างต้องไม่เกินร้อยละ 60 ของ GDP

ตารางที่ 1-2 ตัวชี้วัดเสถียรภาพในประเทศปี 2559 - 2562

ปี	2559	2560	2561	2562
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (ร้อยละ)	0.2	0.7	1.1	0.7
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.0	1.2	0.93	0.98
หนี้สาธารณะ ณ สิ้นงวด (พันล้านบาท)	5,988.4	6,369.3	6,833.6	6,953.9
(ร้อยละของ GDP)	41.79	41.87	41.80	41.20

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ธนาคารแห่งประเทศไทย

เสถียรภาพต่างประเทศ

ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด โดยรวมแล้ว มีการปรับตัวที่เกินดุลอย่างต่อเนื่อง สาเหตุหลักมาจากมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่หดตัวสูง เนื่องจากราคาน้ำมันที่ลดลงมากและเศรษฐกิจที่กำลังค่อยฟื้นตัว แต่การขาดดุลในบางช่วงเวลานั้น มีสาเหตุหลักมาจากการนำเข้าทองคำ ซึ่งก่อให้เกิดผลกำไรและรายได้

เข้าประเทศ สำหรับค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ พบว่า ในปี 2562 แข็งค่าขึ้นจากปี 2561 โดยรวมเสถียรภาพด้านต่างประเทศจึงอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เนื่องจากทุนสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ระยะสั้นอยู่ในระดับสูง และสัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 1-3 ตัวชี้วัดเสถียรภาพต่างประเทศของประเทศไทยในปี 2559 - 2562

ปี	2559	2560	2561	2562
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์)	43.4	44.0	28.5	37.3
ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์)	35.8	32.6	22.4	26.6
มูลค่าการส่งออก (พันล้านดอลลาร์)	213.5	233.7	251.1	243.0
มูลค่าการนำเข้า (พันล้านดอลลาร์)	177.7	201.1	228.7	216.4
เงินสำรองระหว่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์)	171.9	202.6	205.6	224.3
หนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นงวด (พันล้านดอลลาร์)	132.2	155.2	162.3	166.7
อัตราแลกเปลี่ยน ณ สิ้นงวด (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ)	35.82	32.66	32.42	30.12

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ธนาคารแห่งประเทศไทย และจากการคำนวณของ สำนักงาน กสทช.

ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2561

เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มชะลอตัวลง โดยเป็นการขยายในอัตราที่ลดลงของการใช้จ่ายในประเทศ ทั้งการใช้จ่ายภาครัฐและการบริโภคภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ประกอบกับการขยายตัวในเกณฑ์ที่ต่ำของเศรษฐกิจโลก ความไม่แน่นอนของทิศทางมาตรการกีดกันทางการค้า และการแข็งค่าของเงินบาท ความล่าช้าของกระบวนการงบประมาณ ผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง และปัจจัยชั่วคราวในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมบางรายการ

ธนาคารพัฒนาเอเชีย หรือ Asian Development Bank (ADB) ได้คาดการณ์ว่าในปี 2563 ประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียจะมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.6 และอยู่ที่ร้อยละ 5.7 ในปี 2562 สำหรับประเทศไทยจะมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.7 ในปี 2563 และขยายตัวที่ร้อยละ 3.9 ในปี 2562 ทั้งนี้ การคาดการณ์ดังกล่าว เป็นการคาดการณ์ตั้งแต่เดือนเมษายน 2562 ก่อนเกิดภาวะโรคระบาด

ตารางที่ 1-4 แสดงการคาดการณ์อัตราการขยายตัวของ GDP และการคาดการณ์ในปี 2562 - 2563 สำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียน

หน่วย: ร้อยละ

ประเทศ	2560	2561	2562	2563
บรูไน	1.3	-1.0	1.0	1.5
กัมพูชา	7.0	7.3	7.0	6.8
อินโดนีเซีย	5.1	5.2	5.2	5.3
ลาว	6.9	6.5	6.5	6.5
มาเลเซีย	5.9	4.7	4.5	4.7
เมียนมาร์	6.8	6.2	6.6	6.8
ฟิลิปปินส์	6.7	6.2	6.4	6.4
สิงคโปร์	3.9	3.2	2.6	2.6
ไทย	4.0	4.1	3.9	3.7
เวียดนาม	6.8	7.1	6.8	6.7
ค่าเฉลี่ย	5.3	5.1	4.9	5.0

ที่มา : Asian Development Outlook 2019 STRENGTHENING DISASTER RESILIENCE, April 2019

จากตารางที่ 1-4 ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวของ GDP และการคาดการณ์ในปี 2562 - 2563 ของ Asian Development Bank (ADB) แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีอัตราการเจริญเติบโตที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศอาเซียน เนื่องจากมีหลายประเทศที่กำลังพัฒนาแบบก้าวกระโดด ส่งผลให้มีอัตราการขยายตัวของ GDP ที่ค่อนข้างสูงมาก เช่น ประเทศเมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ กัมพูชา ลาว หรือเวียดนาม เป็นต้น แต่สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว

เช่น สิงคโปร์ หรือประเทศที่มีค่าครองชีพสูง เช่น บรูไน จะมีอัตราการขยายตัวของ GDP ที่ไม่สูงมากนัก

ในรายงานฉบับนี้ ได้รวบรวมตัวเลขทางสถิติที่แสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่า ประเทศใดมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทรัพยากรมนุษย์ และอัตราดอกเบี้ย ที่ภายหลังการเปิดเสรีมีแนวโน้มที่จะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังประเทศที่มีฐานะมั่งคั่งมากขึ้น

ตารางที่ 1-5 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปี 2561

ประเทศ	GDP (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	GDP (PPP) ต่อหัวประชากร (ดอลลาร์สหรัฐ)	GDP Growth rate (ร้อยละ)
สิงคโปร์	364,156.66	101,352.60	3.10
บรูไน	13,567.10	80,777.60	0.10
มาเลเซีย	354,348.42	31,698.40	4.70
ไทย	504,992.76	19,017.70	4.10
อินโดนีเซีย	1,042,173.30	13,056.60	5.20
ฟิลิปปินส์	330,910.34	8,935.30	6.20
เวียดนาม	244,948.45	7,434.70	7.10
ลาว	18,130.72	7,441.30	6.50
เมียนมาร์	71,214.80	6,662.30	6.20
กัมพูชา	24,571.75	4,354.10	7.50

ที่มา : รวบรวมข้อมูลจาก www.worldbank.org, 2562

จากตารางที่ 1-5 จะเห็นได้ว่า แม้ประเทศอินโดนีเซียที่เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ติด 1 ในกลุ่มประเทศจี 20 ของโลก มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศซึ่งปรับความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อแล้ว (GDP purchasing power parity : PPP) สูงกว่า 1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่หากเมื่อนำมาคำนวณต่อ

หัวประชากรแล้ว พบว่ามีรายได้ต่อหัวอยู่ในอันดับที่ 5 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ในขณะที่ประชากรชาวสิงคโปร์มีอำนาจในการซื้อสูงสุดของ 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียน คือ รายละ 101,352.60 ดอลลาร์สหรัฐฯ ร่วงลงมา คือ ประชากรชาวบรูไนที่มีรายได้ต่อหัวสูงถึง 80,777.60 ดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 1-6 ประชากร กำลังแรงงาน และอัตราการว่างงาน ปี 2561

ประเทศ	จำนวนประชากร (พันคน)	กำลังแรงงาน (พันคน)	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
สิงคโปร์	5,638.68	3,283.16	3.80
บรูไน	428.96	216.19	9.20
มาเลเซีย	31,528.58	15,470.12	3.40
ไทย	69,428.52	38,903.30	0.70
อินโดนีเซีย	267,663.43	131,135.75	4.30
ฟิลิปปินส์	106,651.92	43,732.07	2.50
เวียดนาม	95,540.40	56,933.42	1.90
ลาว	7,061.51	3,726.26	0.60
กัมพูชา	16,249.80	9,068.23	1.00
เมียนมาร์	53,708.39	24,561.20	1.60

ที่มา : รวบรวมข้อมูลจาก www.worldbank.org, 2562

ปัจจัยทางด้านทรัพยากรมนุษย์ จะพบว่า ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรที่เกิน 267 ล้านคน และมีกำลังแรงงานที่เกินกว่า 131 ล้านคน ซึ่งแตกต่างกับประเทศบรูไนที่มีกำลังแรงงานเพียง 2 แสนคน เท่านั้นในขณะเดียวกัน อัตราการว่างงานในกลุ่มประเทศอาเซียนถือได้ว่าต่ำมาก โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา เมียนมาร์

อยู่ที่เพียงร้อยละ 1.0 และร้อยละ 0.6 ตามลำดับ สำหรับประเทศไทย แม้มีจำนวนประชากรน้อยกว่าประเทศฟิลิปปินส์ แต่อัตราการว่างงานของประเทศไทยที่ต่ำมาก จนติดอันดับต้นๆ ของโลก จึงทำให้เรามีกำลังแรงงานใกล้เคียงกับประเทศฟิลิปปินส์

ตารางที่ 1-7 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง อัตราเงินเฟ้อ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ปี 2561

ประเทศ	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	เงินทุนสำรอง ระหว่างประเทศ	อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง (ร้อยละ)
สิงคโปร์	1.90	292,715.63	3.40
บรูไน	9.20	3,407.13	-3.40
มาเลเซีย	0.90	101,452.53	4.00
ไทย	1.40	205,640.63	2.70
อินโดนีเซีย	3.80	120,660.97	6.50
ฟิลิปปินส์	3.80	79,195.60	2.30
เวียดนาม	3.30	55,452.62	4.00
ลาว	1.70	980.44	n.a.
กัมพูชา	3.10	13,885.66	n.a.
เมียนมาร์	8.30	5,646.41	4.40

ที่มา : รวบรวมข้อมูลจาก www.worldbank.org, 2562

การควบคุมกำกับสถาบันการเงินโดยภาครัฐจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในแง่การสร้างกฎกติกาที่เป็นธรรม ส่งเสริมการแข่งขันระหว่างธนาคารให้มากขึ้น ลดการรวมตัวผูกขาดของธุรกิจธนาคารให้น้อยลง หรือกระทั่งการบังคับใช้กฎหมายต่อลูกหนี้แต่ละกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน เนื่องจากหนี้เฝ้าของคนหนึ่งคน จะกลายมาเป็นต้นทุนที่ลูกหนี้ที่ดีคนอื่น ๆ ต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยแทน

สำหรับนโยบายการเงินจะสะท้อนผ่านอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Discount Rate) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ธนาคารกลางของแต่ละประเทศใช้ส่งสัญญาณนโยบายการเงินไปยังธนาคารพาณิชย์ และใช้ควบคุมอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและอัตราเงินเฟ้อของทั้ง 10 ประเทศ จะพบว่า ในช่วงปี 2561 หลายประเทศในกลุ่มอาเซียนมีภาวะเศรษฐกิจขยายตัว ตามภาวะเศรษฐกิจโลก สำหรับภาวะเศรษฐกิจในปี 2562 ซึ่งเกิดภาวะถดถอย ในช่วงปลายปีต่อเนื่องมาถึงต้นปี 2563 ที่เกิดโรคระบาด อาจเกิดภาวะล้มละลายทางเศรษฐกิจไปทั่วโลก

สำหรับประเทศไทยของเราเอง มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางพอจะปรับปรับคงได้ต่อเนื่องจากปี 2562 และมีโอกาสเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปี 2563 ที่ภาคเศรษฐกิจหยุดชะงัก หลายภาคธุรกิจจำเป็นต้องปรับโครงสร้างให้รอดพ้นต่อภาวะดังกล่าว ทั้งนี้ คาดว่าครึ่งหลังปี 2563 ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องเร่งฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจ ถือเป็นโอกาสสำคัญในการผลักดันนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านอินเทอร์เน็ตและโทรคมนาคม ให้มีความพร้อม ขยายโอกาส และกระจายไปยังพื้นที่ห่างไกล ลดความเหลื่อมล้ำของผู้อาศัยระหว่างเมืองและชนบท หรือแม้แต่การสนับสนุนสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการของไทยที่มีศักยภาพพัฒนา อีกทั้งยังต้องเร่งสร้างความตระหนักรู้ของผู้ใช้งาน เพื่อนำไปสู่สังคมดิจิทัลที่ชาญฉลาด ให้สามารถแข่งขันได้กับประเทศอื่นๆ ได้ต่อไป

ส่วนที่ 2

กิจการโทรคมนาคม กับความสามารถ ในการแข่งขัน เชิงเปรียบเทียบ

จากที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนที่ 1 ความสำคัญของโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจมหภาคของประเทศที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาควบคู่กัน โดยที่ผลประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้กลายเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน สำหรับในส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอบทบาทของกิจการโทรคมนาคมที่มีผลต่อระดับความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของประเทศจากดัชนีชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ และกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ โดยได้นำเสนอผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD ดัชนีความสามารถทางการแข่งขันระดับโลกยุค 4.0 (Global Competitiveness Index 4.0: GCI4.0) โดย World Economic Forum และได้กล่าวถึงการปรับปรุงตัวชี้วัดย่อยของดัชนีการพัฒนาการเติบโตด้าน ICT (ICT Development Index: IDI) ที่ประกาศโดย สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU)

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD

สถาบัน IMD World Competitiveness Center ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้เผยแพร่รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2019 ซึ่งเป็นการรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ 63 ประเทศทั่วโลก โดยวัดจากปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ สภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic performance) ความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government efficiency) ความมีประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business efficiency) และโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) แบ่งเป็น 20 ปัจจัยย่อยจากเกณฑ์ 346 ตัวชี้วัด แบ่งเป็น 143 ตัวชี้วัดจากข้อมูลสถิติ (Hard data) 118 ตัวชี้วัดจากข้อมูลการสำรวจ (Survey data) และ 85 ตัวชี้วัดจากข้อมูลพื้นฐานของประเทศ (ภาพที่ 2-1)

ภาพที่ 2-1 ปัจจัยตัวชี้วัดสำหรับการจัดทำอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก WCR

ที่มา : The World Competitiveness Yearbook 2018, IMD World Competitiveness Center

โดยจากผลการจัดอันดับดังกล่าว พบว่าในปี 2562 นี้ 5 อันดับแรก ได้แก่ สิงคโปร์ ฮองกง สหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ตามลำดับ (ตารางที่ 2-1)

ตารางที่ 2-1 ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับสูงสุด 10 อันดับแรกของ World Competitiveness Ranking: WCR

ประเทศ	อันดับ		การเปลี่ยนแปลง
	2562	2561	
สิงคโปร์	1	3	↑
ฮ่องกง	2	2	-
สหรัฐอเมริกา	3	1	↓
สวิตเซอร์แลนด์	4	5	↑
สหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์	5	7	↑
เนเธอร์แลนด์	6	4	↓
ไอร์แลนด์	7	12	↑
เดนมาร์ก	8	6	↓
สวีเดน	9	9	-
การ์ต้า	10	14	↑

ที่มา : The World Competitiveness Yearbook 2019, IMD World Competitiveness Center

จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดย IMD ในปี 2562 ประเทศไทยมีอันดับเพิ่มขึ้นถึง 5 อันดับ หากพิจารณาเฉพาะ 5 ประเทศอาเซียนที่อยู่ในการจัดอันดับนี้ พบว่าส่วนใหญ่อันดับดีขึ้น ได้แก่ สิงคโปร์ ไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีเพียงประเทศมาเลเซียที่มีอันดับคงที่ (ตารางที่ 2-2)

ตารางที่ 2-2 ผลการจัดอันดับของประเทศที่ได้รับการจัดอันดับในกลุ่มอาเซียน

ประเทศ	อันดับ		การเปลี่ยนแปลง
	2562	2561	
สิงคโปร์	1	3	↑
มาเลเซีย	22	22	-
ไทย	25	30	↑
อินโดนีเซีย	32	43	↑
ฟิลิปปินส์	46	50	↑

ที่มา : The World Competitiveness Yearbook 2019, IMD World Competitiveness Center

เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัล (IMD World Digital Competitiveness Ranking: WDCR) ซึ่งจัดทำโดยสถาบัน IMD World Competitiveness Center ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันการนำเทคโนโลยี

ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจและต่อประเทศ ในการจัดอันดับ ในปี 2562 จำนวน 63 ประเทศ ซึ่งประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 40 มีอันดับที่ลดลงปี 2561 อยู่ที่อันดับที่ 39

ตารางที่ 2.3 การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศ	2562		2561	
	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน
สิงคโปร์	2	3	1	3
มาเลเซีย	26	22	22	22
ไทย	40	30	25	30
ฟิลิปปินส์	55	43	32	43
อินโดนีเซีย	56	50	46	50

ที่มา : The IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019 และ 2018

ดัชนีขีดความสามารถทางการแข่งขันระดับโลกในยุค 4.0 (Global Competitiveness Index 4.0: GCI 4.0) โดย World Economic Forum มีอันดับลดลง

สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) จึงได้มีการเปลี่ยนจากดัชนีชี้วัดความสามารถในการแข่งขันจาก The Global Competitiveness Index: GCI เป็น The Global Competitiveness Index 4.0 ตั้งแต่ปี 2561 โดยมีการปรับปรุงกลุ่มดัชนีย่อยใหม่เป็น การสร้าง

สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย (Enabling Environment) ทุมนมนุษย์ (Human Capital) ลักษณะตลาด (Markets) และสภาพแวดล้อมทางนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) (ภาพที่ 2-2) โดยในปี 2562 มีการจัดอันดับทั้งสิ้น 141 ประเทศทั่วโลก โดยพิจารณาจากปัจจัยการพัฒนาประเทศที่จะส่งเสริมให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนด้วยเกณฑ์เมิน ทั้งหมด 98 ตัวชี้วัดย่อย

ภาพที่ 2-2 ปัจจัยตัวชี้วัดสำหรับการจัดทำดัชนีขีดความสามารถทางการแข่งขันระดับโลกในยุค 4.0

ที่มา : The Global Competitiveness Report 2019, World Economic Forum

สำหรับรายงาน GCI 4.0 ของ WEF ฉบับล่าสุด ปี 2563 เผยแพร่เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2562 โดย 5 อันดับแรกของโลก ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ (84.8 คะแนน) สหรัฐอเมริกา (83.7 คะแนน) ฮONGKONG (83.1 คะแนน) เนเธอร์แลนด์ (82.4 คะแนน) และสวิตเซอร์แลนด์ และญี่ปุ่น (82.3 คะแนน) ตามลำดับ (ตารางที่ 2.4)

ตารางที่ 2-4 ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับสูงสุด 10 อันดับแรกของ GCI 4.0

ประเทศ	2562		การเปลี่ยนแปลง
	อันดับ	คะแนน	
สิงคโปร์	1	84.8	↑ (+1)
สหรัฐอเมริกา	2	83.7	↓ (-1)
ฮ่องกง	3	83.1	↑ (+4)
เนเธอร์แลนด์	4	82.4	↑ (+2)
สวิตเซอร์แลนด์	5	82.3	↓ (-1)
ญี่ปุ่น	5	82.3	↓ (-1)
เยอรมัน	7	81.8	↓ (-4)
สวีเดน	8	81.2	↑ (+1)
สหราชอาณาจักร	9	81.2	↓ (-1)
เดนมาร์ก	10	80.2	-

ที่มา : The Global Competitiveness Report 2019, World Economic Forum

จากตารางที่ 2-5 จะเห็นได้ว่า หากพิจารณาภาพรวมในแต่ละประเทศในอาเซียนแล้ว จะพบว่า ประเทศไทยมีอันดับ 40 ของโลก มีอันดับที่ลดลงจากอันดับ 38 ในปี 2561 หากพิจารณาในประเทศกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศพบว่าในปี 2562 ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 3 รองจากประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ตามลำดับ หากพิจารณาภาพรวมในแต่ละกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนจะพบว่ามี 4 ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับสูงขึ้น คือ สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม กัมพูชา

ตารางที่ 2.5 ผลการจัดอันดับดัชนีขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

ปีสำรวจ	2562		2561	
	อันดับ	คะแนน (เต็ม 100)	อันดับ	คะแนน (เต็ม 100)
จำนวนประเทศที่สำรวจ	141		140	
ประเทศ	อันดับ	คะแนน (เต็ม 100)	อันดับ	คะแนน (เต็ม 100)
สิงคโปร์	1	84.8	2	83.5
มาเลเซีย	27	74.6	25	74.4
ไทย	40	68.1	38	67.5
อินโดนีเซีย	50	64.6	45	64.9
บรูไน	56	62.8	62	61.4
ฟิลิปปินส์	64	61.9	56	62.1
เวียดนาม	67	61.5	77	58.1
กัมพูชา	106	52.1	110	50.2
สปป. ลาว	113	50.1	112	49.3
พม่า	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.

ที่มา : The Global Competitiveness Report 2019, World Economic Forum

สำหรับประเทศไทย ในปี 2562 แม้อันดับจะลดลง แต่คะแนนที่ได้รับดีขึ้นจากปีก่อน มาอยู่ที่ 68.1 จาก 67.5 ซึ่งปัจจัยหลักมาจาก มาจากจุดแข็งทางด้านระบบการเงิน (Financial system) ที่ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 16 ของโลก และได้รับคะแนน 85 (จาก 100) สำหรับกิจการโทรคมนาคม ส่วนตัวชี้วัดย่อยที่เกี่ยวข้องกับด้านการใช้งาน ICT (ICT adoption) อยู่อันดับที่ 62 ของโลก และได้รับคะแนน 60

ตารางที่ 2-6 Ranking แยกตาม Pillar ของประเทศไทย

Pillar	Ranking	คะแนน
Institutions	67	55
Infrastructure	71	68
ICT adoption	62	60
Macroeconomic stability	43	90
Health	38	89
Skills	73	62
Product market	84	53
Labour market	46	63
Financial system	16	85
Market size	18	76
Business dynamism	21	72
Innovation capability	50	44

ที่มา : The Global Competitiveness Report 2019, World Economic Forum

สำหรับตัวชี้วัดทางการใช้งาน ICT ที่ปรากฏในรายงานที่แสดงถึงแนวโน้มที่ทำให้คะแนนเพิ่มขึ้นนั้น เป็นผลมาจากการใช้งานทางด้านอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก สำหรับประเทศไทยการปรับตัวตามเทคโนโลยีสารสนเทศในปี 2562 มีอันดับที่ดีขึ้นอยู่ที่อันดับ 62 ด้วยคะแนน 60.1 เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่อยู่อันดับ 64 ด้วยคะแนน 56.6 โดยมีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน (Mobile-cellular telephone subscription per 100 pop) อยู่ในอันดับที่ 5 ของโลก เท่ากับปี 2561 มีจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร

(Mobile-Broadband Subscriptions per 100 pop.) อยู่ในอันดับที่ 26 ของโลก มีจำนวนผู้ลงทะเบียนอินเทอร์เน็ตประจำที่ (Fixed – Broadband internet subscription per 100 pop) อยู่ในอันดับที่ 66 ของโลก มีจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านเทคโนโลยีไฟเบอร์ต่อจำนวนประชากร (Fibre internet subscription per 100 pop) เป็นอันดับที่ 51 ของโลก และมีจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร (Internet User % of adult pop) อยู่ในอันดับที่ 90 ของโลก (ตารางที่ 2-7)

ตารางที่ 2-7 ค่าตัวชี้วัดด้าน ICT adoption ของประเทศไทย ปี 2562

ตัวชี้วัด	Ranking	มูลค่า
จำนวนผู้ลงทะเบียนบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน	5	180.2
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน	26	104.7
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน	66	13.2
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตผ่านสายไฟเบอร์ต่อจำนวนประชากร 100 คน	51	2.4
จำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร	90	56.8

ที่มา : The Global Competitiveness Report 2019, World Economic Forum

ITU เร่งปรับปรุงดัชนีย่อยของดัชนีชี้วัดการพัฒนาภาคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และการเข้าถึงภาคบริการโทรคมนาคมถือได้ว่ามีผลกระทบเชิงบวกต่อภาคเศรษฐกิจต่างๆ อีกทั้งในยุคแห่งข้อมูลสารสนเทศและความรู้ (Information and Knowledge Society) การเข้าถึงข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งที่ได้สร้างความแตกต่างในเรื่องของรายได้สถานภาพทางสังคมและการเรียนรู้เป็นอย่างมากหรืออาจเรียกได้ว่าผู้คนในประเทศที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มีความได้เปรียบมากกว่าคนในประเทศที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ซึ่งนำไปสู่ความแตกต่างในด้านการศึกษารวมทั้งสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสิ่งนี้คือปัญหาที่เรียกว่า “Digital Divide” หรือความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศและความรู้

สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union: ITU) โดยเฉพาะกลุ่มงาน

ทางภาคการพัฒนาโทรคมนาคม (ITU-D, Telecommunication Development Sector) ที่มีภารกิจในการส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศในนานาประเทศอย่างเท่าเทียม ได้พัฒนาดัชนีสำหรับในการติดตามความก้าวหน้าและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทางเทคโนโลยี โดยได้ปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดหลายด้านให้เหมาะสมกับกลุ่มประเทศสมาชิก ความสม่ำเสมอในการใช้ข้อมูล ช่วงเวลาในการติดตามผล และปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัด โดย ITU ได้จัดทำรายงาน Measuring the Information Society (MIS) ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2550 ซึ่งเป็นรายงานที่รวบรวมข้อมูลสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นเครื่องมือเปรียบเทียบที่สำคัญในการใช้เป็นเกณฑ์สังคมข้อมูลปัจจุบันที่สำคัญรายงานดังกล่าว ยังแสดงดัชนีชี้วัดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Development Index: IDI) โดยเปรียบเทียบประเทศต่างๆ ทั่วโลกพร้อมบทวิเคราะห์เชิงปริมาณ แนวโน้มที่กำลังเกิดขึ้น รวมถึงปัญหาต่างๆ

สำหรับ IDI มีวัตถุประสงค์เพื่อ วัดระดับ และวิวัฒนาการการพัฒนา ICT ภายในประเทศ และ ประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับประเทศอื่นๆ วัดระดับการพัฒนา ICT ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาพิจารณาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (Digital Divide) ตัวอย่างเช่น ความแตกต่างระหว่างการพัฒนาในระดับ ICT ระหว่างประเทศ และเพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนา ICT ในขอบเขตที่แต่ละประเทศสามารถนำมาใช้กระตุ้นการเติบโต และการพัฒนาในบริบทของขีดความสามารถและทักษะที่มีอยู่

ในปี 2560 กรอบแนวคิดดังกล่าวเป็นพื้นฐานของ IDI ใช้ตัวชี้วัดทั้งหมด 11 ตัว ถูกจัดออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ซึ่งมีสัดส่วนของคะแนนรวมหรือน้ำหนักต่างกัน ได้แก่ ดัชนีย่อยด้านการเข้าถึง ดัชนีย่อยด้านการใช้งาน ICT และดัชนีย่อยด้านทักษะด้าน ICT ดังนี้

(1) ด้านการเข้าถึง ICT (ICT access) เป็นการแสดงความพร้อมด้าน ICT มีน้ำหนักร้อยละ 40 โดยมีตัวชี้วัดด้านโครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงทั้งสิ้น 5 ตัว

(2) ด้านการใช้งาน ICT (ICT use) เป็นการแสดงความเข้มข้นในการใช้งานด้าน ICT มีน้ำหนักร้อยละ 40 โดยมีตัวชี้วัดทั้งสิ้น 3 ตัว

(3) ด้านทักษะด้าน ICT (ICT skills) เป็นการแสดงความสามารถและทักษะที่สำคัญด้าน ICT มีน้ำหนักร้อยละ 20 โดยมีตัวชี้วัดทั้งสิ้น 3 ตัว

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาของตลาด ICT ที่ผ่านมามี ทำให้ต้องมีการทบทวนตัวชี้วัดที่ใช้วัดสังคมดิจิทัล โดยผลการประชุมของ ITU ระหว่างผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ทั่วโลกที่ผ่านมา สรุปให้มีการเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัดบางตัวในกลุ่มดัชนี IDI โดยจะเริ่มตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นไป IDI จะประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อยทั้งหมด 14 ตัว จากเดิม 11 ตัว

ตัวชี้วัดย่อย 2 ตัวที่จะถูกตัดออก ซึ่งทั้งสองตัวชี้วัดอยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยด้านการเข้าถึง หรือ Access sub-index

ได้แก่ จำนวนสายโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คนและจำนวนผู้ลงทะเบียนบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน นอกจากนี้ ตัวชี้วัดย่อยที่เป็นจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานอินเทอร์เน็ตประจำที่ จะถูกปรับจากกลุ่มดัชนีย่อยด้านการใช้งาน (Use sub-index) ไปอยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยด้านการเข้าถึง (Access sub-index) แทน และเปลี่ยนเป็นการวัดความเร็ว โดยเทียบเป็นร้อยละของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วประจำที่ นอกจากนี้ จะมีการเพิ่มตัวชี้วัดขึ้นใหม่อีก 5 ตัว ได้แก่

- ร้อยละของประชากรที่มีเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 3G และเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ LTE/WiMax ครอบคลุม ซึ่งจะจัดอยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยด้านการเข้าถึง หรือ Access sub-index
- ปริมาณกราฟฟิกของอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ต่อจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ (Mobile-broadband internet traffic per mobile-broadband subscription) ซึ่งจะจัดอยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยการใช้งาน หรือ Use sub-index
- ปริมาณกราฟฟิกของอินเทอร์เน็ตประจำที่ต่อจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานอินเทอร์เน็ตประจำที่ (Fixed-broadband internet traffic per Fixed-broadband subscription) ซึ่งจะจัดอยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยการใช้งาน หรือ Use sub-index
- ร้อยละของผู้ที่เป็นเจ้าของโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Percentage of individuals who own a mobile phone) ซึ่งจะจัดอยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยการใช้งาน หรือ Use sub-index
- อัตราส่วนของผู้ที่มีทักษะด้าน ICT (Proportion of individuals with ICT skills) ซึ่งจะจัดอยู่ในกลุ่มดัชนีย่อยด้านทักษะ หรือ skills sub-index

---

จากการเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัดดังกล่าว ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลต่อ ITU ได้แก่ สำนักงาน กสทช. และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ต้องปรับเปลี่ยนการจัดเก็บข้อมูลในบางรายการ และนำไปสู่การปรับการจัดอันดับดัชนี IDI ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกับประเทศไทยไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ในแง่ของการกำกับดูแล กสทช. และสำนักงาน กสทช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคโทรคมนาคม ที่จะมียุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างและกำหนดให้มีการประมูลในปี 2561 และปี 2563 รวมทั้ง เร่งผลักดันการลงทุนและพัฒนาเทคโนโลยี 5G โดยมีโอกาสที่อุตสาหกรรมโทรคมนาคมเป็นหนึ่งในกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศ ที่จะทำให้อุตสาหกรรมเติบโตได้อย่างยั่งยืน และก็จะยิ่งส่งผลทำให้การจัดอันดับของประเทศไทยดีขึ้นอีกต่อไป

ส่วนที่ 3

ดัชนีชี้วัด
ในกิจการ
โทรคมนาคมไทย

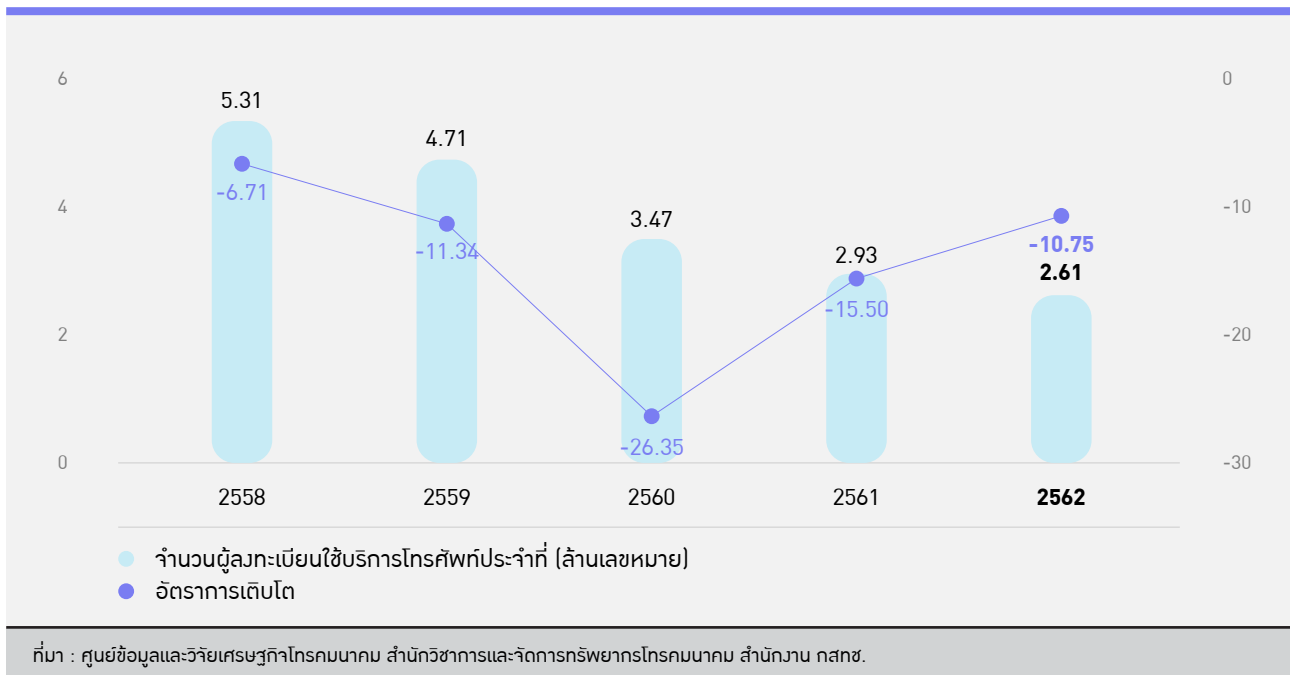

บริการโทรศัพท์ประจำที่

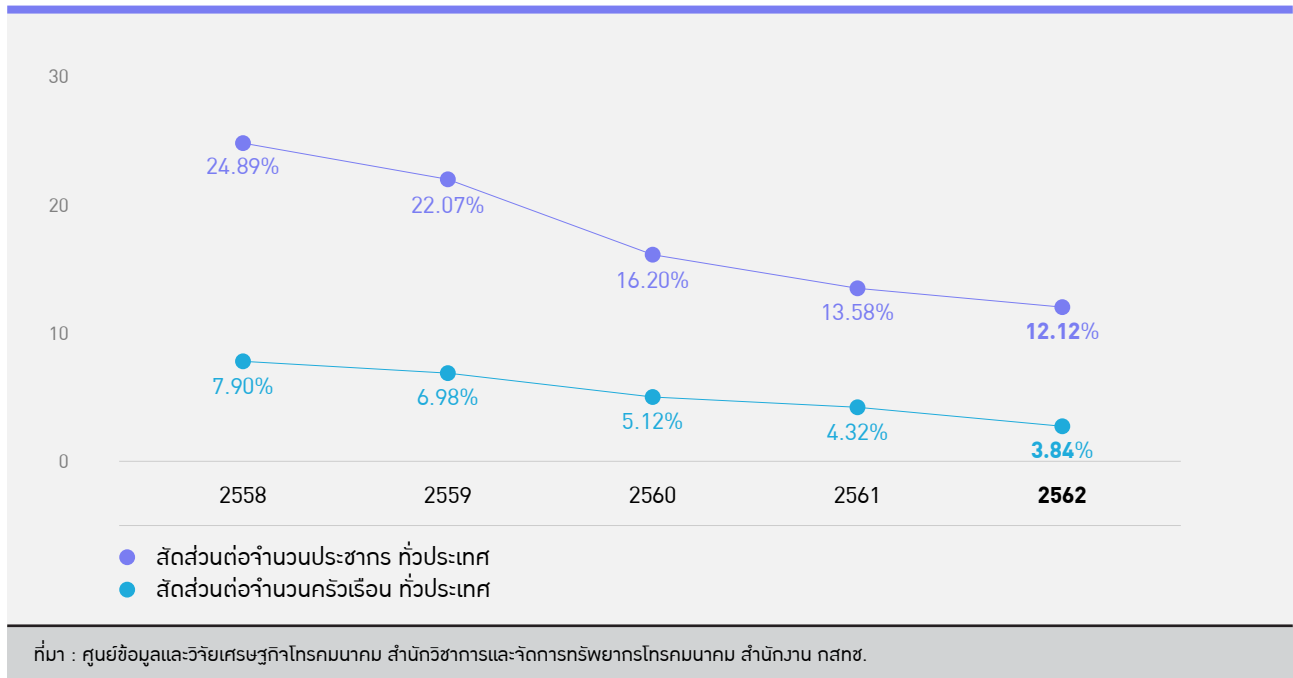
ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ของประเทศไทยในปี 2562 มีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ (Fixed Line Subscribers) จำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 2.61 ล้านเลขหมาย ลดลงร้อยละ 10.75 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า ดังภาพที่ 3-1 หากพิจารณาถึงสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนครัวเรือนพบว่า มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2562 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ 12.12 ต่อจำนวนครัวเรือน 100 ครัวเรือน ดังภาพที่ 3-2 เนื่องจากภาวะตลาดที่อิ่มตัว ซึ่งมีอัตราการเติบโตชะลอตัวลงและถดถอยจากหลายสาเหตุประกอบกัน ทั้งแนวโน้มวัฏจักรวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ของเทคโนโลยี ประกอบกับการทดแทนกันของเทคโนโลยีที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่าง

มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนแปลงไปจากคุณสมบัติเฉพาะของบริการที่ทดแทนบริการโทรศัพท์ประจำที่ทั้งในด้านความสะดวกสบาย มีรูปแบบการใช้งานได้หลากหลาย ตลอดจนมีอัตราค่าบริการที่มีแนวโน้มลดต่ำลงหรือต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบทั้งหลายเหล่านี้ล้วนทำให้การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ที่ต้องปรับตัวเพื่อพยายามไม่ให้ตลาดปรับลดรุนแรง ซึ่งสะท้อนได้จากกลยุทธ์ทางด้านราคาของผู้ให้บริการต่างๆที่จะพยายามกระตุ้นให้เกิดการใช้บริการด้วยการกำหนดระดับราคาในลักษณะการส่งเสริมการขายต่างๆ ให้ใกล้เคียงตามพฤติกรรมผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มาอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 3-1 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2558-2562

ภาพที่ 3-2 สัดส่วนบริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากรและต่อจำนวนครัวเรือนปี 2558-2562

เมื่อพิจารณาการมีโทรศัพท์ประจำที่ต่อครัวเรือนพบว่า มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องโดยปี 2562 ดังภาพที่ 3-2 ส่วนดัชนีชี้วัดการแพร่กระจาย (Diffusion) พบว่า มีสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ที่เปิดใช้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน (Fixed Line Penetration Rate) รวมทั้งประเทศอยู่ในช่วงระหว่าง 4-8 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน หากเทียบกับ 10 ประเทศในอาเซียน (ตารางที่ 3-1) จะเห็นได้ว่าประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 5 ของอาเซียนในปี 2561 โดยอันดับที่ 1

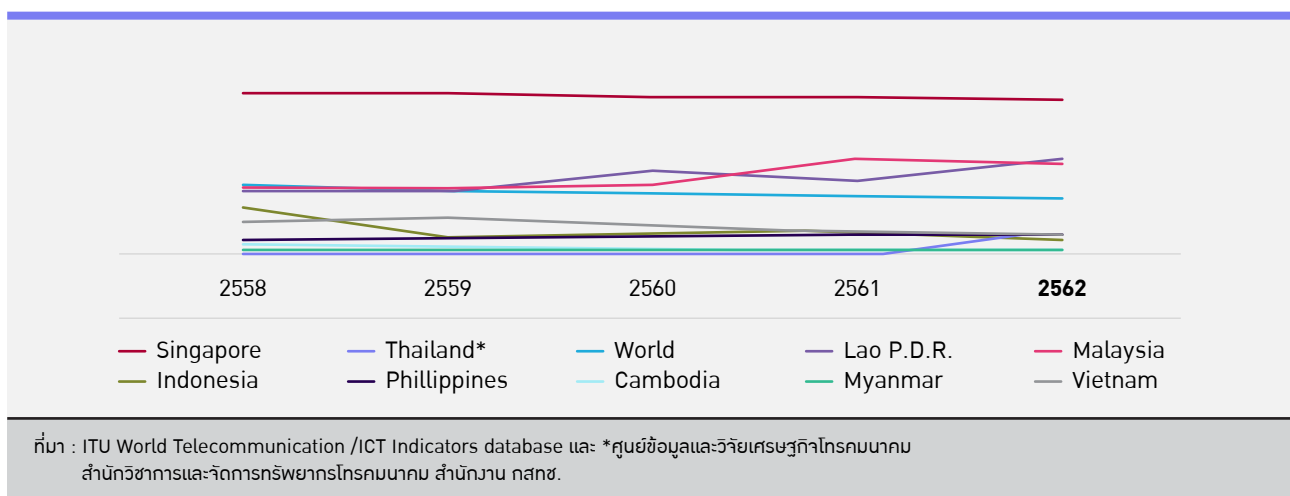
เป็นประเทศสิงคโปร์ รองเป็นลงมาเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บรูไน และประเทศมาเลเซีย ในการนี้ หากมีการเทียบระดับจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีสัดส่วนที่เบาบางเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในระดับโลก โดยตามข้อมูลของ ITU พบว่าปี 2561 ค่าเฉลี่ยการแพร่กระจายดังกล่าวในระดับภาพรวมโลกอยู่ที่ 12.49 ดังตารางที่ 3-1 แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาภาพที่ 3-3 แล้วเห็นได้ว่าประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่ก็มีแนวโน้มลดลงด้วยเช่นกัน รวมทั้งค่าเฉลี่ยโลก

ตารางที่ 3-1 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

Fixed-telephone subscriptions per 100 inhabitants	2558	2559	2560	2561	2562
Singapore	36.14	36.05	35.35	34.89	34.75
Lao P.D.R.	13.87	14.28	18.50	16.19	20.99
Brunei Darussalam	17.48	18.32	17.68	19.74	19.25
Malaysia	14.77	14.83	15.76	21.16	20.41
Thailand*	8.49	7.90	6.98	5.12	4.32
Indonesia	10.28	4.02	4.11	4.18	3.10
Philippines	3.08	3.16	3.65	3.96	3.87
Cambodia	2.36	1.65	1.44	0.83	0.54
Myanmar	1.01	0.98	0.97	1.04	0.97
VietNam	7.33	7.90	5.98	4.64	4.50
World	15.13	14.18	13.51	12.99	12.49

ที่มา : ITU World Telecommunication /ICT Indicators database และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 3-3 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

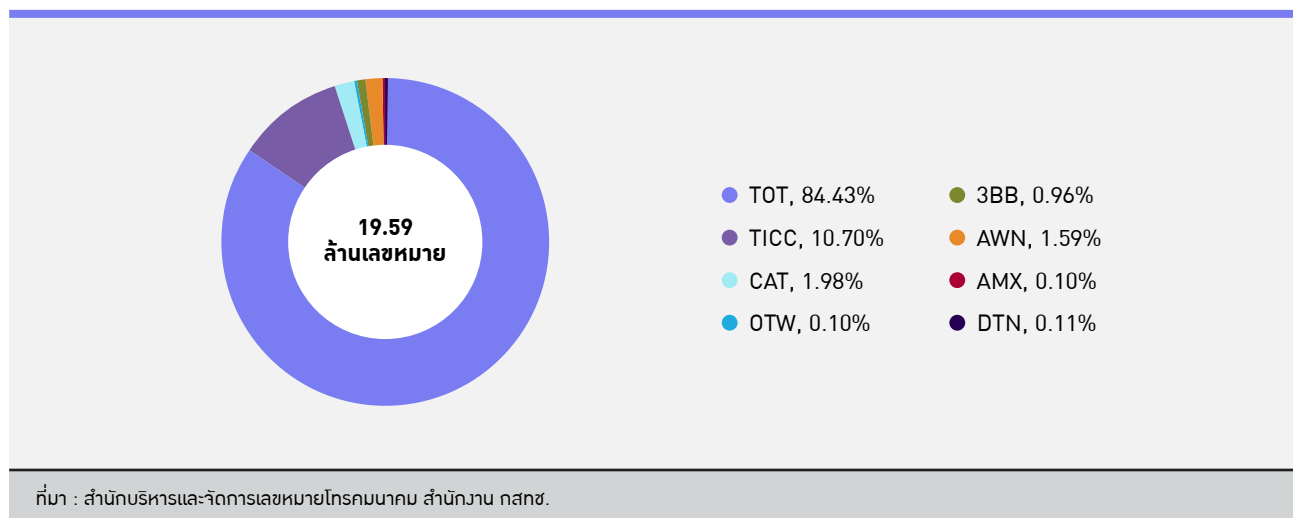

โครงสร้างตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่

ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ภายในประเทศไทย ปัจจุบันมีการขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ทั้งหมด 19.59 ล้านเลขหมาย แบ่งเป็นเลขหมายที่มีผู้ได้รับจัดสรรทั้งหมด 8 ราย ดังภาพที่ 3-4 ทั้งนี้ ปัจจุบันมีผู้ให้บริการหลัก คือ บมจ. ทีโอที (TOT) ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยได้รับการจัดสรรโทรศัพท์ประจำที่มากที่สุดถึงร้อยละ 84.43 ของการจัดสรร

เลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ทั้งหมด รองลงมาเป็นบริษัท โทร อินเทอร์เน็ต คอร์ปอเรชั่น จำกัด (TICC) อยู่ที่ร้อยละ 10.70 ของการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ทั้งหมด นอกจากนี้มี บมจ. กสท โทรคมนาคม (CAT) บริษัท ทริปเปิ้ลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน) (3BB) และมี บจ. แอดวานซ์ไวร์เลส เน็ตเวิร์ค (AWN) บจ. โอทาโร เวิลด์ คอร์ปอเรชั่น (OTW) บจ. ดีแทค ไตรเน็ต (DTN) และ บจ. แอมเน็กซ์ จำกัด (AMX)

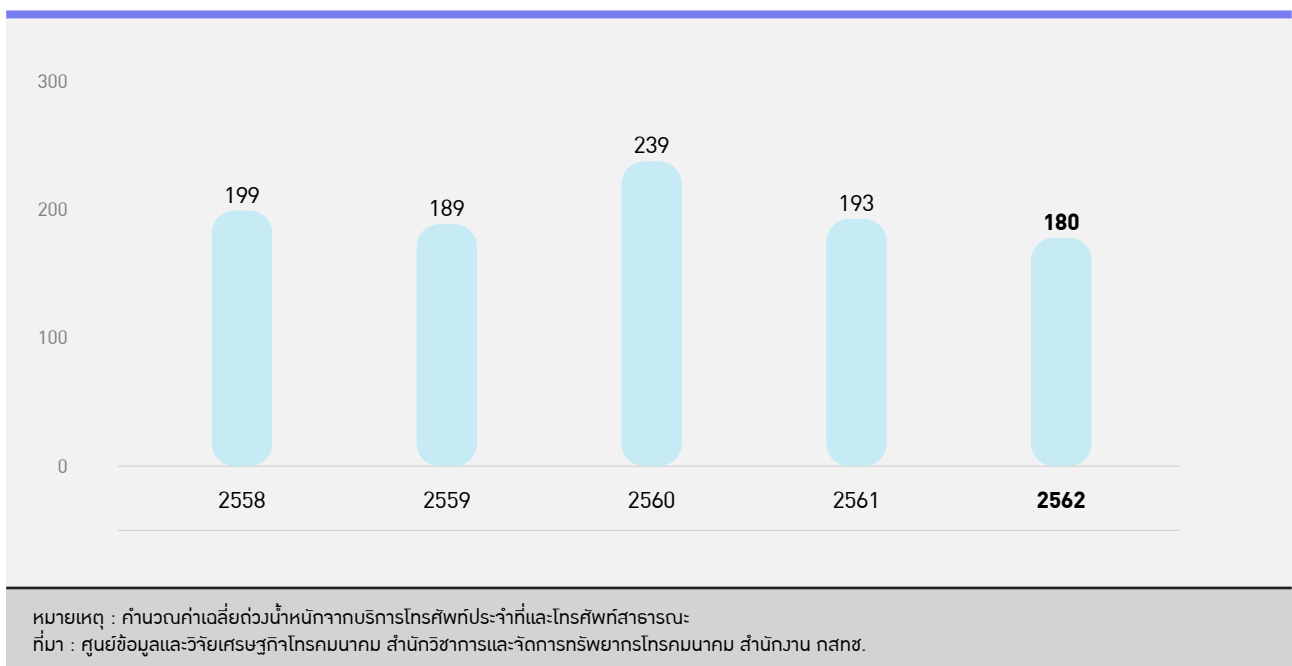
ภาพที่ 3-4 สัดส่วนจำนวนเลขหมายที่ได้รับการจัดสรรโทรศัพท์ประจำที่ในปัจจุบัน

ส่วนแบ่งตลาดเป็นของ TOT ซึ่งเป็นรายใหญ่ในตลาดนี้ โดยมีสาเหตุหลักๆ จากลักษณะของธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ซึ่งต้องมีการลงทุนสูงจึงทำให้เกิดการผูกขาดโดยธรรมชาติ การเข้ามาแข่งขันของผู้ให้บริการรายใหม่ยังมีเหตุของข้อจำกัดต่างๆ ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาจนกระทั่งทำให้ผลวิเคราะห์การลงทุนในเชิงพาณิชย์สำหรับกิจการโทรศัพท์ประจำที่นั้นไม่คุ้มค่า ประกอบกับตลาดที่อยู่ในภาวะอิ่มตัวเต็มที่ พฤติกรรมผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการใช้บริการที่ทดแทนได้ด้วยเทคโนโลยีอื่นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การสื่อสารได้ด้วยเหตุผลของความสะดวกและต้นทุนอัตราค่าใช้บริการที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ แนวโน้มของรายได้ต่อเลขหมายของบริการโทรศัพท์ประจำที่โดยเฉลี่ยลดลง ด้วยปัจจัยของผู้ใช้บริการมีจำนวนลดลง ฉะนั้น ด้วยกลยุทธ์ทางการตลาดเท่าที่ผู้ให้บริการจะดำเนินได้ขณะนี้คือ รักษาไว้ซึ่งฐานการตลาดเดิมที่มีอยู่โดยเพิ่มมูลค่าการ

ใช้งานด้วยการพ่วงกับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต จึงทำให้รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue Per Usage: ARPU) ที่คำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจากบริการโทรศัพท์ประจำที่และโทรศัพท์สาธารณะปี 2562 อยู่ที่ 180 บาท ดังภาพที่ 3-5 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราค่าบริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อรายได้ประชาชาติต่อหัว ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2561 คิดเป็นค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ 0.89 ของรายได้ประชาชาติต่อหัว¹ (% of GDP per capita) ซึ่งหมายถึงเมื่อพิจารณาความสามารถในการเข้าถึงตามระดับเศรษฐกิจของประชาชนแล้วยังมีโอกาสในการเข้าถึงบริการได้อีกมาก หากสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้าจำเป็นด้วยการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ตอบสนองความต้องการในรูปแบบใหม่ๆ นอกเหนือจากการให้บริการเฉพาะทางเสียงซึ่งมีบริการอื่นสามารถทดแทนกันได้แล้วในปัจจุบัน

ภาพที่ 3-5 สถิติรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average revenue per usage: ARPU) บริการโทรศัพท์ประจำที่ปี 2558-2562

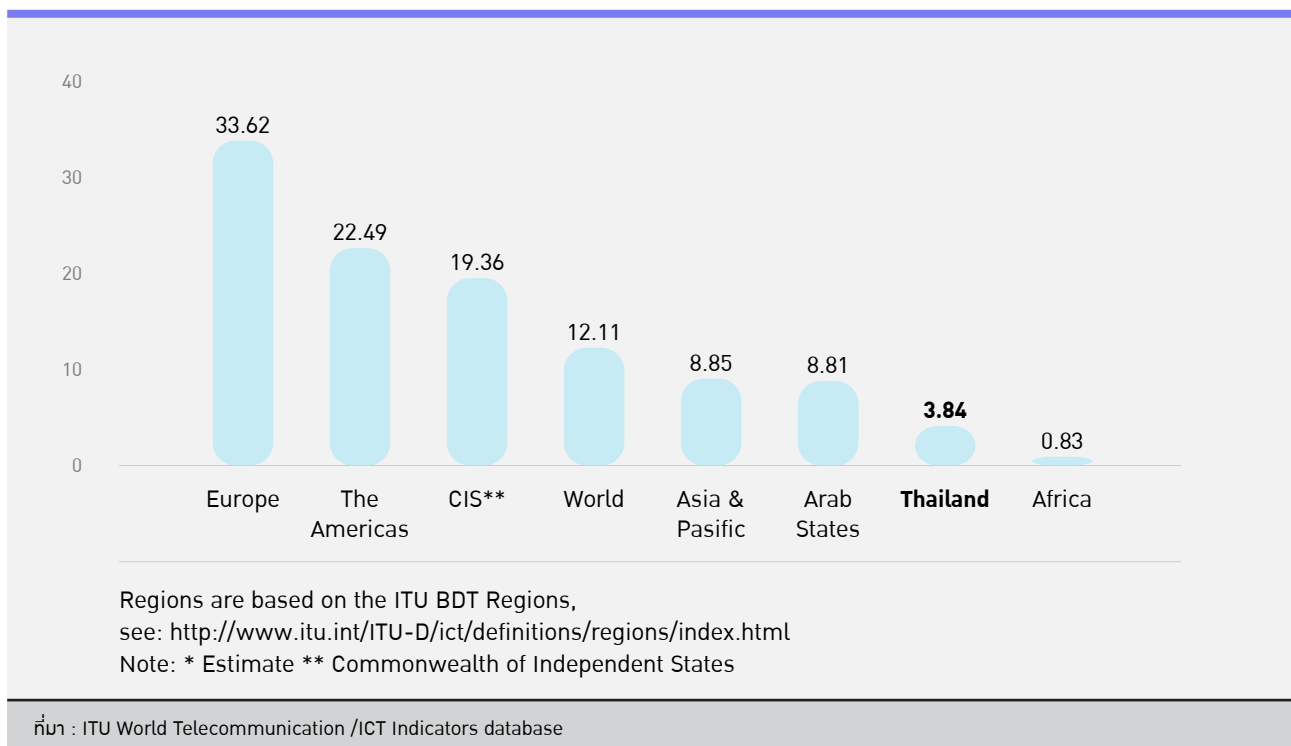

1 รายได้ต่อหัว (GDP per capita) จาก ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สอง ปี 2562 และแนวโน้มปี 2563 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในปี 2561 เท่ากับ 243,511.4 บาทต่อคนต่อปี (ข้อมูล ณ 17 กุมภาพันธ์ 2563)

เปรียบเทียบบริการโทรศัพท์ประจำที่ของไทยในเวทีโลก

หากเปรียบเทียบการมีเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ของประเทศไทยยังอาจเป็นข้อด้อยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลก ดังภาพที่ 3-6

ภาพที่ 3-6 Fixed telephone lines per 100 inhabitants 2019*

สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยที่ยังค่อนข้างเบาบางโดยอยู่ที่ 3.84 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ปี 2562 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่อยู่ 12.11 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ซึ่งหากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคยุโรป อเมริกา กลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (CIS) ซึ่งมีค่าค่อนข้างสูงในช่วง 19.36-33.62 ต่อจำนวนประชากร 100 คน ยิ่งกว่านั้น ยังต่ำกว่าค่าสัดส่วนในกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิกที่อยู่ในระดับ 8.85 ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของผลทางด้าน การทดแทนของบริการในประเทศไทยที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจนทำให้สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยที่ผ่านมาชะลอตัวและลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นภาพที่ปรากฏให้เห็นได้ในลักษณะเดียวกันทั่วโลก แต่สำหรับประเทศไทยแล้ว การเกิดขึ้น การเติบโต การชะลอตัวและสิ้นสุดตามวัฏจักรวงจรชีวิตของบริการโทรศัพท์ประจำที่ค่อนข้างสั้นกว่าโดยไม่แพร่กระจายอย่าง

ทั่วถึง ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจากแรงกระตุ้นการเติบโตและพัฒนาเทคโนโลยีที่ทดแทนกันได้ที่เข้ามาอย่างไร้ขอบเขต แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นพิจารณาควรต้องให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนที่จะสามารถรองรับกับการชะลอตัวในบริการ ขณะนี้ก็คือ การใช้ประโยชน์จากโครงข่ายบริการโทรศัพท์ประจำที่ให้เกิดภาวะของการมีและใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่อย่างแพร่หลายโดยเฉพาะในเขตภูมิภาค ซึ่งจะต้องมีการสนับสนุนทางด้านนโยบาย มาตรการ และแนวทางส่งเสริมและพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เป็นโครงข่ายโทรคมนาคมในอนาคต (Next Generation Network : NGN)

การคาดการณ์ค่าบริการโทรศัพท์ประจำที่

การคาดการณ์เลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ด้วยค่าสัดส่วนจำนวนเลขหมายต่อจำนวนประชากรกับค่าการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ดังตารางที่ 3-2

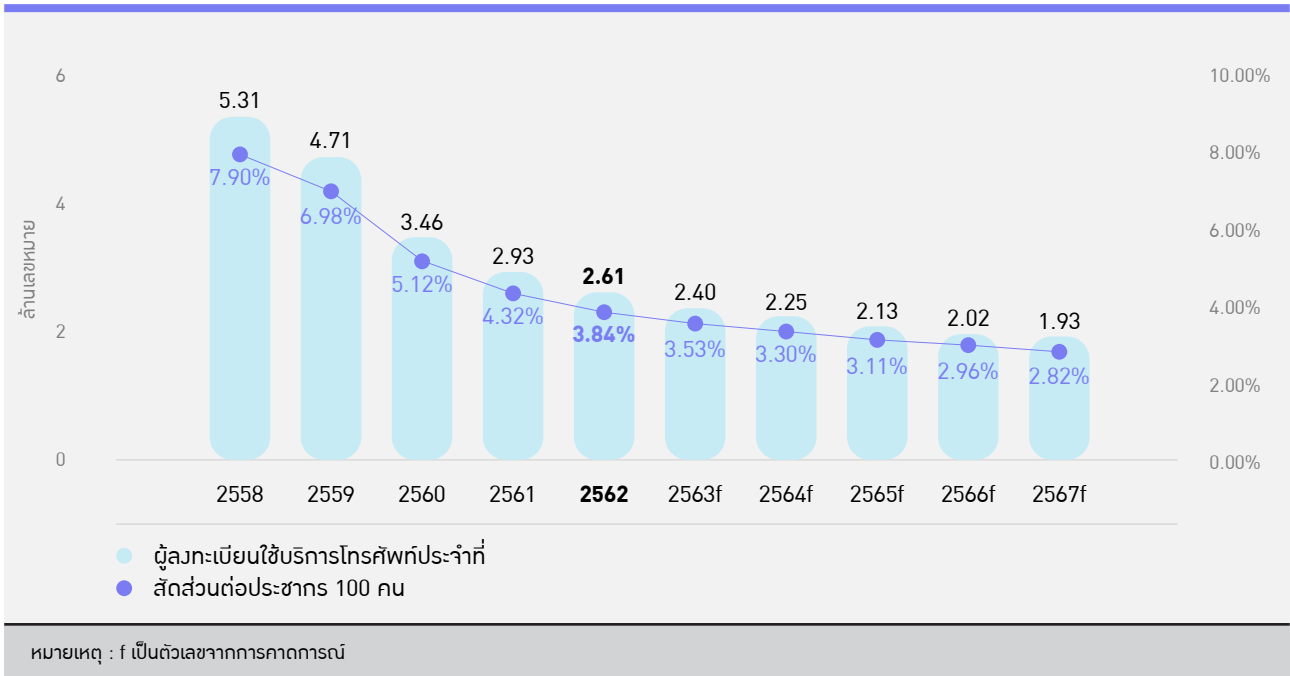
ตารางที่ 3-1 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

ปี	จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อประชากร 100 คน	จำนวนประชากร (ล้านคน)	จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ (ล้านเลขหมาย)
2558	7.90%	67.24	5.31
2559	6.98%	67.45	4.71
2560	5.12%	67.65	3.47
2561	4.32%	67.83	2.93
2562	3.84%	67.99	2.61
2563f	3.53%	68.13	2.40
2564f	3.30%	68.25	2.25
2565f	3.11%	68.34	2.13
2566f	2.96%	68.42	2.02
2567f	2.82%	68.47	1.93

หมายเหตุ : ประมาณการจำนวนประชากรในอนาคตจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ "การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย: 2553-2583" ซึ่งใช้ในการประมาณการทางเศรษฐกิจมหภาค, f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

ภาพที่ 3-7 การคาดการณ์แนวโน้มจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่

คาดการณ์ว่าหากผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ยังคงอยู่ภายใต้สภาวะแวดล้อมเดียวกับปี 2562 ต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นตัววิจัยจักรเทคโนโลยีโทรศัพท์ประจำที่ที่อยู่ในภาวะอิมตัวของเทคโนโลยี ผลการทดแทนของบริการด้วยเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมอื่นที่ตอบสนองความต้องการผู้ใช้บริการได้ดีกว่าโดยเปรียบเทียบจากคุณสมบัติการใช้งานและอัตราค่าบริการที่ยังสูงกว่าโดยเปรียบเทียบก็ตาม จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์

ประจำที่ (Fixed line telephone subscriber) จะมีแนวโน้มอัตราการเติบโตลดลงเรื่อยๆ โดยจากข้อมูลเลขหมายที่เปิดใช้บริการที่ผ่านมามาตลาดผ่านเข้าสู่จุดอิมตัวตั้งแต่ประมาณปี 2550 และคาดการณ์ว่าในปี 2563-2567 จำนวนผู้ใช้บริการอาจจะต่ำกว่า 2.40 ล้านเลขหมาย ทำให้สัดส่วนของผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากรจะอยู่ในช่วง 2.82 - 3.53 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน

การคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่และสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากรดังกล่าว แม้จะเห็นภาพรวมที่ภาวะตลาดอิ่มตัวแล้วก็ตามแต่สัดส่วนดังกล่าวยังถือได้ว่า ได้รับผลของการประคับประคองทั้งจากในส่วนของผู้ให้บริการเองที่พยายามรักษาฐานตลาดของผู้ใช้บริการเดิมหรือหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ว่าจะไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์ทางด้านการเพิ่มบริการเสริม หรือส่งเสริมให้เกิดมูลค่าในการใช้เพิ่มมากขึ้น ในสถานการณ์ที่การใช้บริการทางเสียง (Voice) ผ่านบริการโทรศัพท์ประจำที่ลดลง เพื่อให้ผลทางด้านรายได้ต่อเลขหมายลดลงน้อยที่สุด กอปรกับความพยายามที่จะสร้างประสิทธิภาพของโครงข่ายเพื่อยืดวงจรชีวิตธุรกิจที่

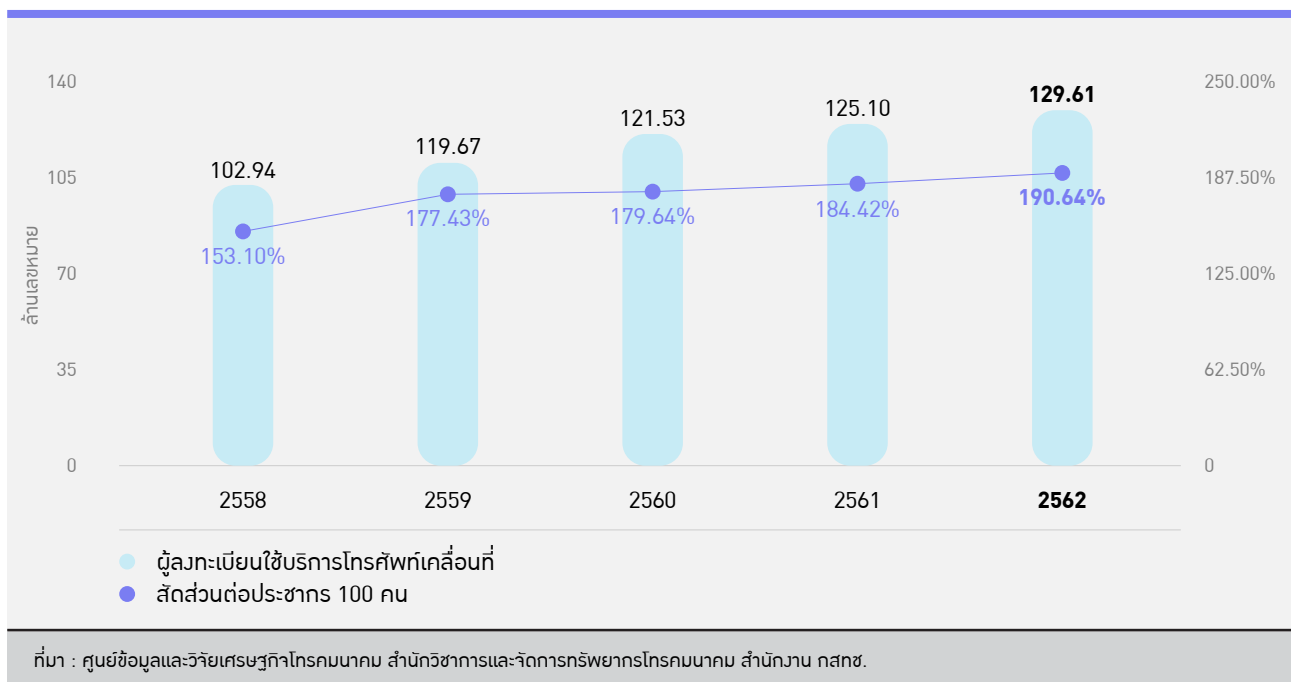
สำคัญ ดังจะเห็นได้จากการปรับปรุงเทคโนโลยีโครงข่ายเดิมจาก Circuit Switch-based Network ให้เป็น Next Generation Network: หรือ NGN ที่จะสามารถรองรับการให้บริการข้อมูล (Data) พหุสื่อ (Multimedia) เพื่อการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโครงข่ายไฟเบอร์เข้าถึงอาคารและที่พักอาศัย เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการในปัจจุบันที่ยังคงเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่เพื่อใช้บริการอินเทอร์เน็ตมากกว่าบริการทางเสียง นอกจากนั้น ทางออกที่จะสร้างอุปสงค์และรายได้จากการให้บริการจากธุรกิจต่อเนื่อง เช่น ธุรกิจผู้ให้บริการด้านเนื้อหา (Content Provider) เป็นต้น

บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

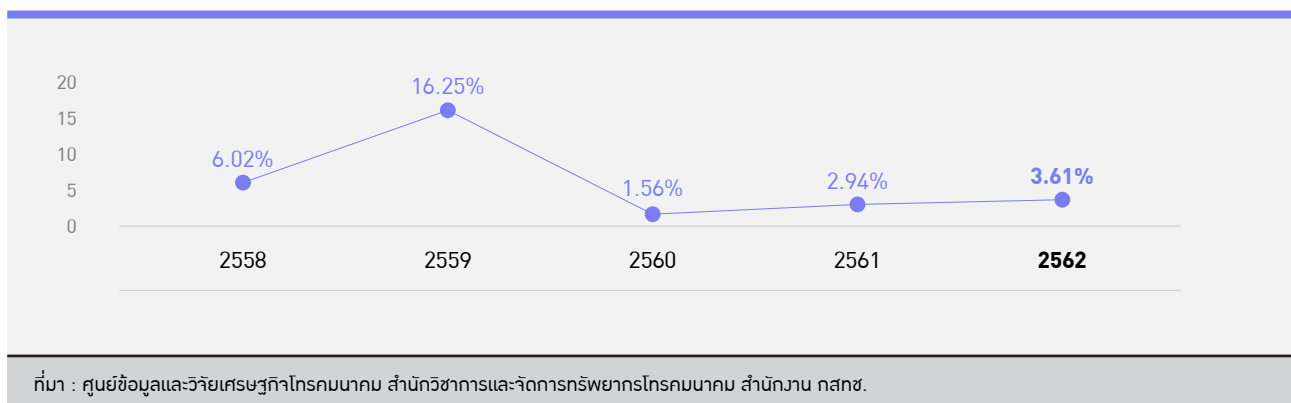
ผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscribers) ปี 2562 มีจำนวนรวมประมาณ 129.61 ล้านเลขหมาย มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ

ปี 2561 ซึ่งมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการจำนวน 125.10 ล้านเลขหมาย หรือมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 3.61 ดังภาพที่ 3-8 และภาพที่ 3-9

ภาพที่ 3-8 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscribers) ปี 2558-2562

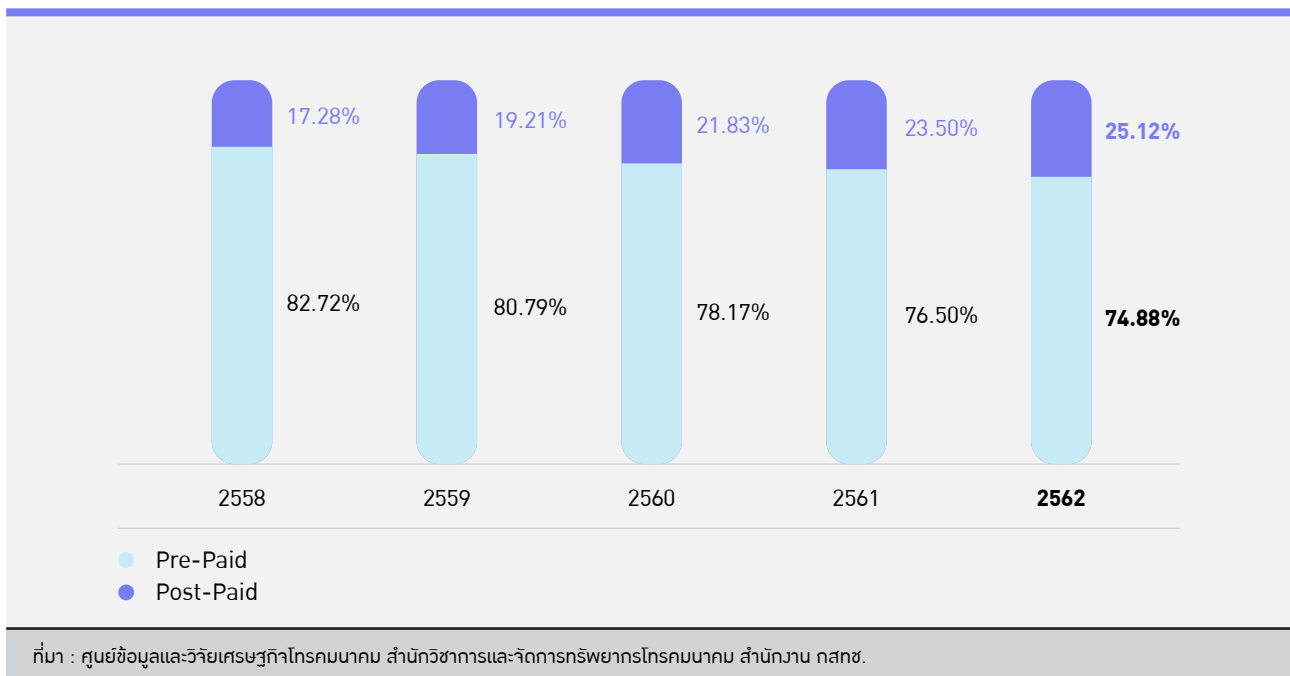
ภาพที่ 3-7 การคาดการณ์แนวโน้มจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่

เมื่อจำแนกจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามลักษณะของการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่พบว่า ส่วนใหญ่มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงิน (Pre-paid) หากพิจารณาตั้งแต่ปี 2558 ถึง 2562 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงิน (Pre-paid) มีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่อง และคาดการณ์ว่าปี 2561 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงิน (Pre-paid) ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 74.88 ของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด แต่ในทางกลับกัน มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือน (Post-paid) มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ ปี 2558 ถึง 2562 มีสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือน (Post-paid) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.12 ของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการ

โทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด ในการนี้ การเพิ่มขึ้นของจำนวนสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือนนั้นมาจากกลยุทธ์ของผู้ให้บริการแต่ละรายโดยใช้โปรโมชั่นอัตราค่าโทรหรืออัตราการใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นต้น เพื่อดึงดูดให้ผู้ใช้งานเปลี่ยนจากผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงินเป็นผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือน ซึ่งเป็นผลที่ดีต่อผู้ให้บริการที่สามารถอยู่รักษาผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือนอยู่กับตนเองได้นานกว่าผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงิน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงินก็มีสัดส่วนมากกว่าผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือน ประมาณ 3 เท่า ดังภาพที่ 3-10

ภาพที่ 3-10 สัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Pre-paid และ Post-paid

โครงสร้างตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีโครงข่ายหรือมีสิทธิ์ในการใช้

โครงข่าย (Mobile Network Operators – MNOs) และ (2) ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนโครงข่ายเสมือน (Mobile Virtual Network Operators – MVNOs) ดังตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีโครงข่ายหรือมีสิทธิ์ในการใช้โครงข่าย (MNOs) และผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนโครงข่ายเสมือน (MVNOs)

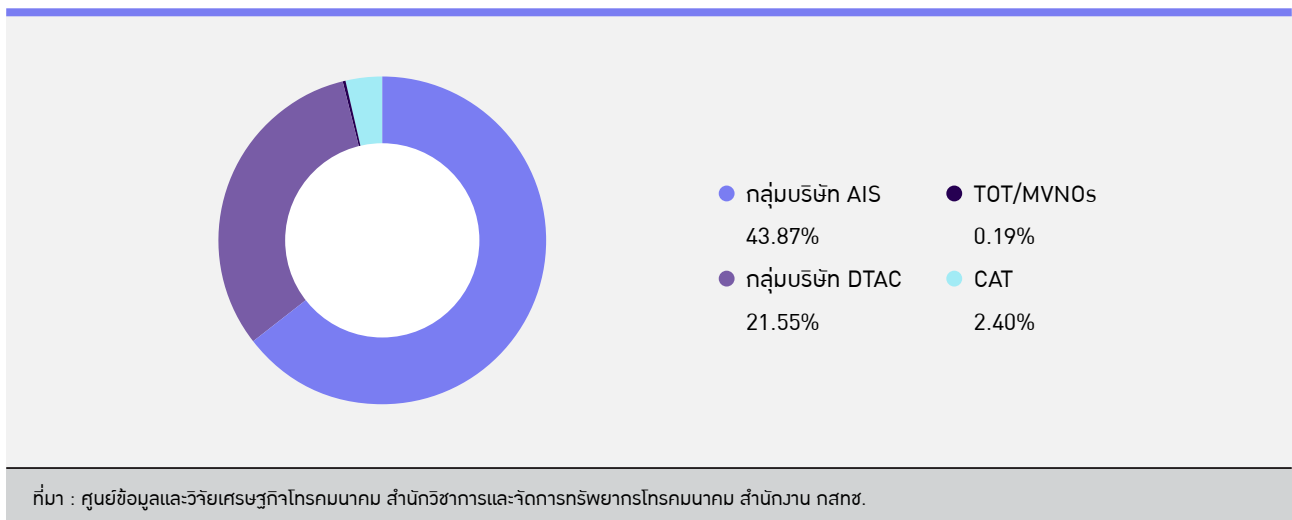
ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	มีโครงข่าย (Mobile Network Operator: MNO)	บนโครงข่ายเสมือน (Mobile Virtual Network Operator: MVNOs)
กลุ่มบริษัท AIS	บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด (AWN)	
กลุ่มบริษัท DTAC	- บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (DTAC) - บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด (DTN)	
กลุ่มบริษัท True Mobile	บริษัท ทูมูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TUC)	บริษัท เรียล มูฟ จำกัด (Real Move)
CAT	บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (CAT)	- บริษัท 168 คอมมูนิเคชั่น จำกัด (ชื่อเดิม 365 คอมมูนิเคชั่น) - บริษัท ดาต้า ซีดีเอ็มเอ คอมมูนิเคชั่น จำกัด (MyWorld 3G) - บริษัท ฟील เทเลคอม คอร์ปอเรชั่น จำกัด (Feels K4) - บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด (ชิมเพนกวิน)
TOT	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (TOT)	- บริษัท ลีอกซเลย์ จำกัด (มหาชน) (i-Kool 3G) - บริษัท ฟील เทเลคอม คอร์ปอเรชั่น จำกัด (Feels K4) - บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด (ชิมเพนกวิน) - บริษัท โมบาย เอท เทลโค (ไทยแลนด์) จำกัด

ที่มา : สำนักการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม 1 และ 2 สำนักงาน กสทช.

ส่วนแบ่งตลาดของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เมื่อสิ้นปี 2562 พบว่า กลุ่มบริษัท AIS ครองส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดร้อยละ 43.87 รองลงมาเป็น กลุ่มบริษัท True Mobile ที่มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 31.99 อันดับที่สาม

กลุ่มบริษัท DTAC มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 21.55 ในขณะที่ผู้ให้บริการรายอื่นๆ ได้แก่ บมจ. กสท. โทรคมนาคม (CAT) และบมจ.ทีโอที (TOT) มีส่วนแบ่งตลาดรวมกันประมาณร้อยละ 2.59 เท่านั้น ดังภาพที่ 3-11

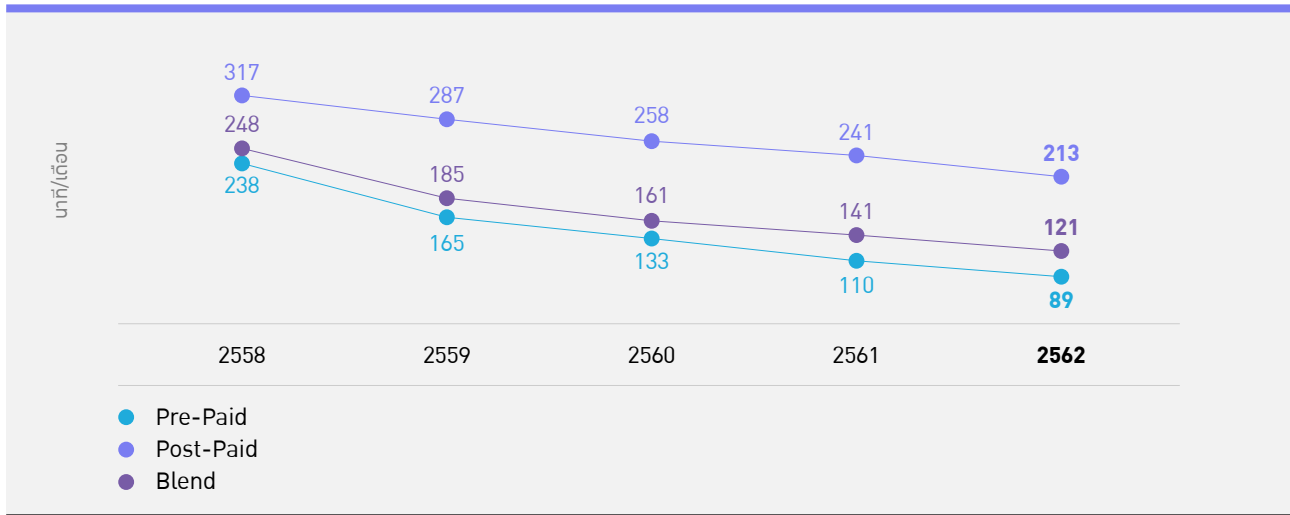
ภาพที่ 3-11 ส่วนแบ่งตลาดผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปี 2562

หากพิจารณาถึงจำนวนนาที่การใช้งานเฉลี่ยต่อเดือน (Minutes of Use: MOU) พบว่า มีการใช้งานจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2562 อยู่ที่ 121 นาทีต่อเดือน แบ่งเป็นจำนวนนาที่การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Pre-paid อยู่ที่ 89 นาทีต่อเดือน และจำนวนนาที่การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Post-paid อยู่ที่ 213 นาทีต่อเดือน ซึ่งจำนวนนาที่การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Post-paid มีการใช้งานมากกว่าเกือบ 2 เท่า เมื่อเทียบ

กับจำนวนนาที่การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Pre-paid และเมื่อพิจารณาตั้งแต่ปี 2558 – 2562 พบว่า จำนวนการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง หรือมีอัตราการเติบโตต่อปีลดลงร้อยละ 16.50 ดังภาพที่ 3-12 โดยลักษณะการใช้งานบริการติดต่อสื่อสารด้วยเสียงนั้นมีการใช้บริการแนวโน้มลดลง เนื่องจากผู้ใช้บริการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารด้วยเสียงเป็นมิใช่เสียงมากขึ้น จึงทำให้การติดต่อสื่อสารด้วยเสียงลดลง

ภาพที่ 3-12 แนวโน้มการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Pre-paid, Post-paid และค่าเฉลี่ย (Blended) บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายไตรมาส ปี 2558-2562

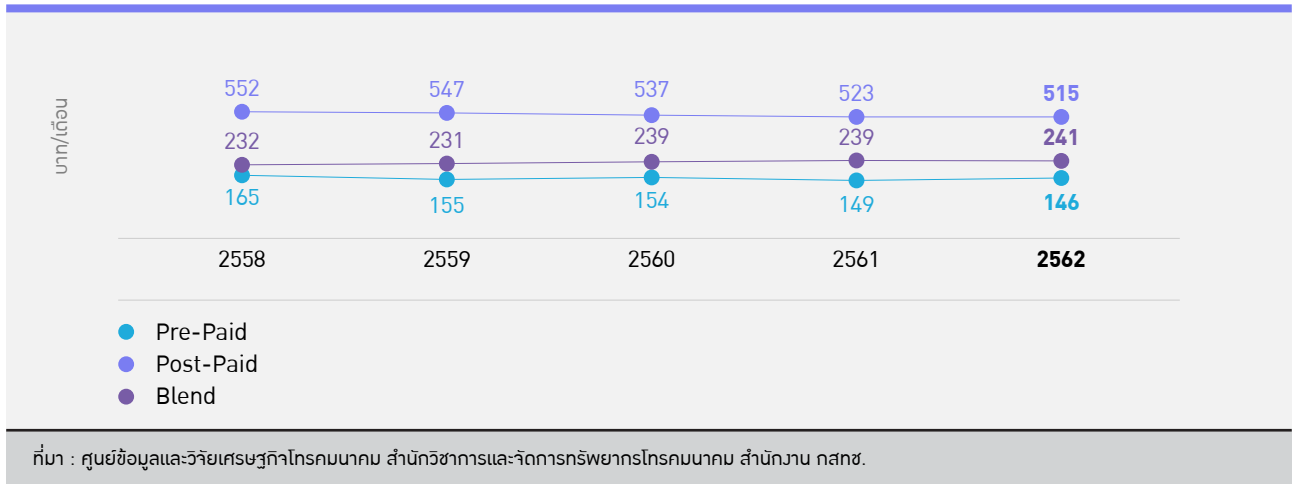

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ในปัจจุบันผู้ให้บริการต่างพยายามแข่งขันกันเพื่อรักษาฐานตลาดของตนเองด้วยกลยุทธ์ทางด้านราคาที่น้อยลง และให้ความสำคัญกลยุทธ์ในด้านอื่นๆ มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการอย่างเข้มข้น ทำให้อัตราค่าใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สะท้อนออกมาเป็นรายได้

จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue Per Unit: ARPU) ของผู้ให้บริการมีแนวโน้มที่ค่อนข้างทรงตัวหรือมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ดังภาพที่ 3-13

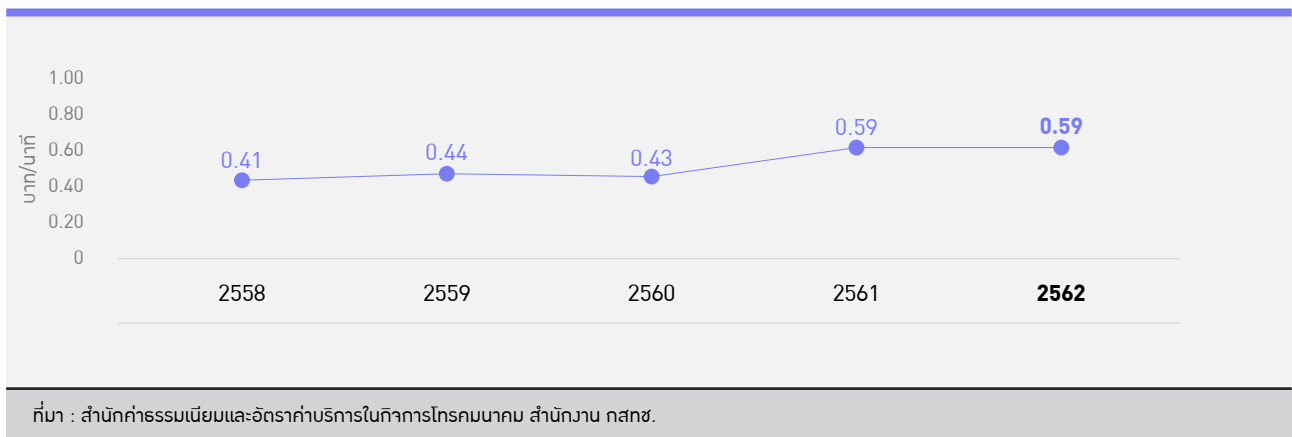
ภาพที่ 3-13 สถิติรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือนทั้งแบบ Pre-paid และ Post-paid ปี 2558-2562

โดยปี 2562 แบบ Pre-paid อยู่ที่ระดับ 146 บาทต่อเดือน ในขณะที่แบบ Post-paid อยู่ที่ระดับ 515 บาทต่อเดือน และค่าเฉลี่ยรวมของบริการ 241 บาทต่อเดือน เมื่อรวบรวมสถิติรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ย

ต่อเลขหมายต่อเดือนที่ผ่านมานับตั้งแต่ปี 2558 จนกระทั่งปี 2562 พบว่า Pre-paid อัตราการเติบโตต่อปีลดลงร้อยละ 2.93 ส่วนการใช้งานเฉลี่ยของ Post-paid อัตราการเติบโตต่อปีลดลงร้อยละ 1.74 ดังภาพที่ 3-13

ภาพที่ 3-14 อัตราค่าบริการเฉลี่ยต่อนาทีของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปี 2558 - 2562

จากภาวะทางด้านรายได้ของผู้ให้บริการเฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue per Unit: ARPU) ที่ได้รับทั้งแบบ Pre-paid และ Post-paid ที่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย เช่นเดียวกับอัตราค่าบริการเฉลี่ยต่อนาที ดังภาพที่ 3-14 และการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือน (Minutes of Use: MOU) ทำให้เมื่อประเมินสถานะของตลาดที่เป็นปรากฏการณ์ทั่วโลกที่เริ่มเข้าสู่จุดอิ่มตัวตามวัฏจักรวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์บริการทางด้านเสียงของโทรศัพท์เคลื่อนที่ จึงเกิดปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ให้บริการส่วนใหญ่พยายามปรับกลยุทธ์การแข่งขันโดยหันมาให้ความสำคัญกับการรักษาฐานผู้ใช้บริการเดิม รวมทั้งพยายามส่งเสริมให้เกิดรายได้จากการให้บริการที่มีค่าใช้จ่าย (Non-Voice Service) หรือบริการเสริม (Value Added Service: VAS) เพิ่มมากขึ้น จากแรงผลักดันของกระแสการสื่อสารทางด้านข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายเพิ่มขึ้นตามพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไป โดยนิยมติดต่อสื่อสารผ่านบริการด้านข้อมูลในลักษณะ

Instant Messaging, Email, หรือ Social Networking ประกอบกับแรงผลักดันทางด้านอุปทานที่มาจากเครื่องโทรศัพท์ Smartphone ที่มีราคาตลาดต่ำลง รายการส่งเสริมการขายในลักษณะแพ็คเกจที่สนับสนุนการใช้งาน Non-voice และการสร้างคอนเทนต์หรือแอปพลิเคชันเพื่อให้ผู้ใช้บริการดาวน์โหลดแพร่หลาย

การพิจารณาบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประเทศไทยด้วยดัชนีชี้วัดการแพร่กระจาย (Diffusion) จากสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน (Mobile Penetration Rate) สำหรับปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 190.64 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน หากเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน ในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือประเทศในอาเซียนปี 2561 พบว่าประเทศไทยอยู่ลำดับต้น โดยรองลงมาเป็นประเทศสิงคโปร์ ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย ตามลำดับ ตารางที่ 3-4

ภาพที่ 3-14 อัตราค่าบริการเฉลี่ยต่อนาทีของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปี 2558 – 2562

Mobile-cellular telephone subscriptions per 100 inhabitants	2014	2015	2016	2017	2018
Thailand*	144.91	153.10	177.43	179.64	184.42
Singapore	146.66	147.23	149.65	146.84	148.82
Viet Nam	148.45	129.83	128.79	126.87	147.20
Malaysia	150.43	145.70	141.65	136.12	134.53
Brunei Darussalam	110.32	111.68	124.69	128.33	131.93
Philippines	110.76	115.40	115.85	110.13	126.20
Cambodia	133.90	134.33	126.32	116.01	119.49
Indonesia	127.62	131.18	147.42	164.44	119.34
Myanmar	55.53	77.82	95.36	89.82	113.84
Lao P.D.R.	69.56	55.29	57.82	53.38	51.86
World	96.69	97.38	100.72	103.62	104.01

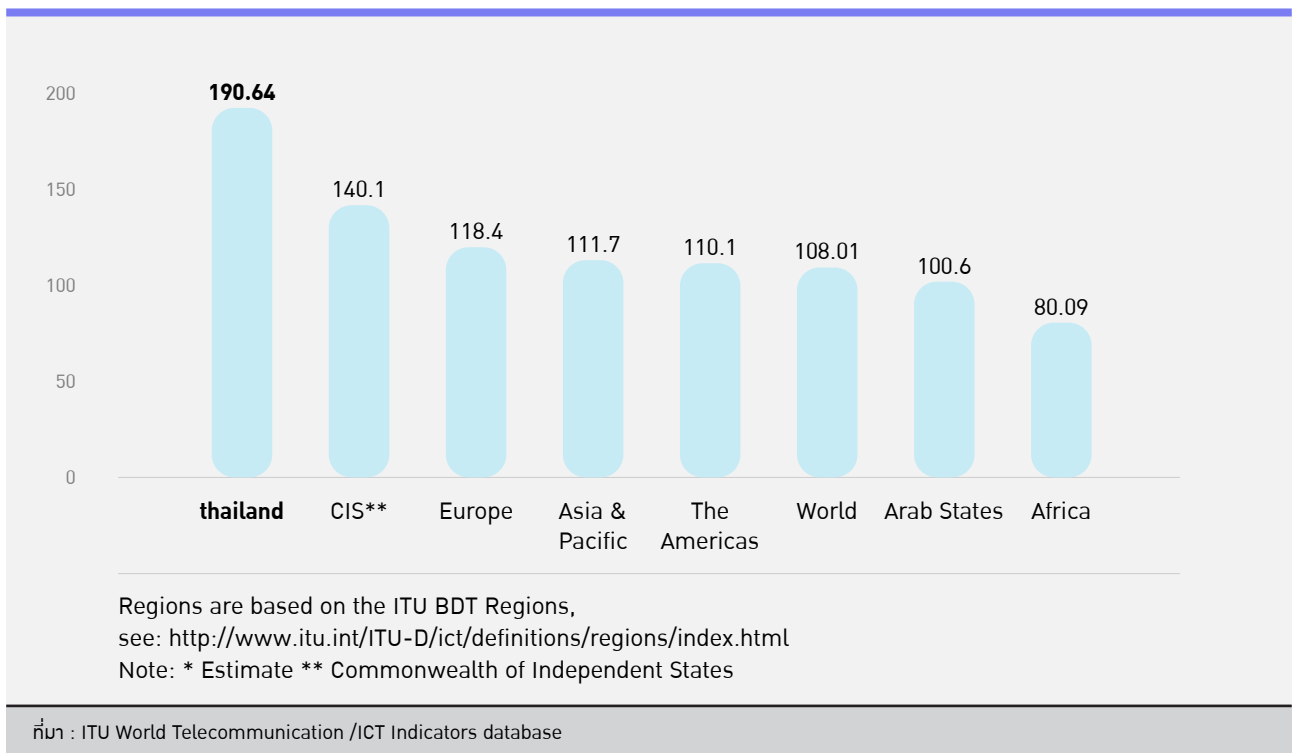
ที่มา: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

เปรียบเทียบบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทยในเวทีโลก

จากข้อมูลสถิติสัดส่วนบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คนของประเทศไทยอยู่ในอันดับต้นของโลก อาจกล่าวได้ว่า เป็นอัตราการเติบโตและแพร่หลายของบริการในประเทศไทยที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว พิจารณาจากจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Subscriber) มีสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการ

โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน (Mobile Penetration Rate) นับตั้งแต่ปี 2545 ที่มีเพียง 27.52 ต่อจำนวนประชากร 100 คน จนกระทั่งถึง 190.64 ต่อจำนวนประชากร 100 คนในปี 2562 ซึ่งมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และมีความแพร่หลายของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สูงกว่าระดับค่าเฉลี่ยของโลก ด้วยตามข้อมูลการประมาณการของ ITU ดังภาพที่ 3-15

ภาพที่ 3-15 Mobile subscriptions per 100 inhabitants 2019*

จากภาพแสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยกับต่างประเทศแล้ว สัดส่วนต่อจำนวนประชากรของประเทศไทยอยู่ในระดับที่สูงเป็นอันดับต้น ซึ่งสูงกว่ากลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States: CIS) และกลุ่มประเทศในแถบยุโรป กลุ่มประเทศเอเชียและ

แปซิฟิก ค่าสัดส่วนของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากรของประเทศไทยดังกล่าวสูงกว่าประเทศที่มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีในอันดับต้นๆ ของโลก จากสภาพการแข่งขันที่ดีขึ้นไปสู่แนวโน้มของอัตราค่าบริการที่ลดลง มีความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการ ด้วยคุณภาพที่ยอมรับได้ ตลอดจนผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงบริการได้โดยสะดวก

การคาดการณ์ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile subscriber)

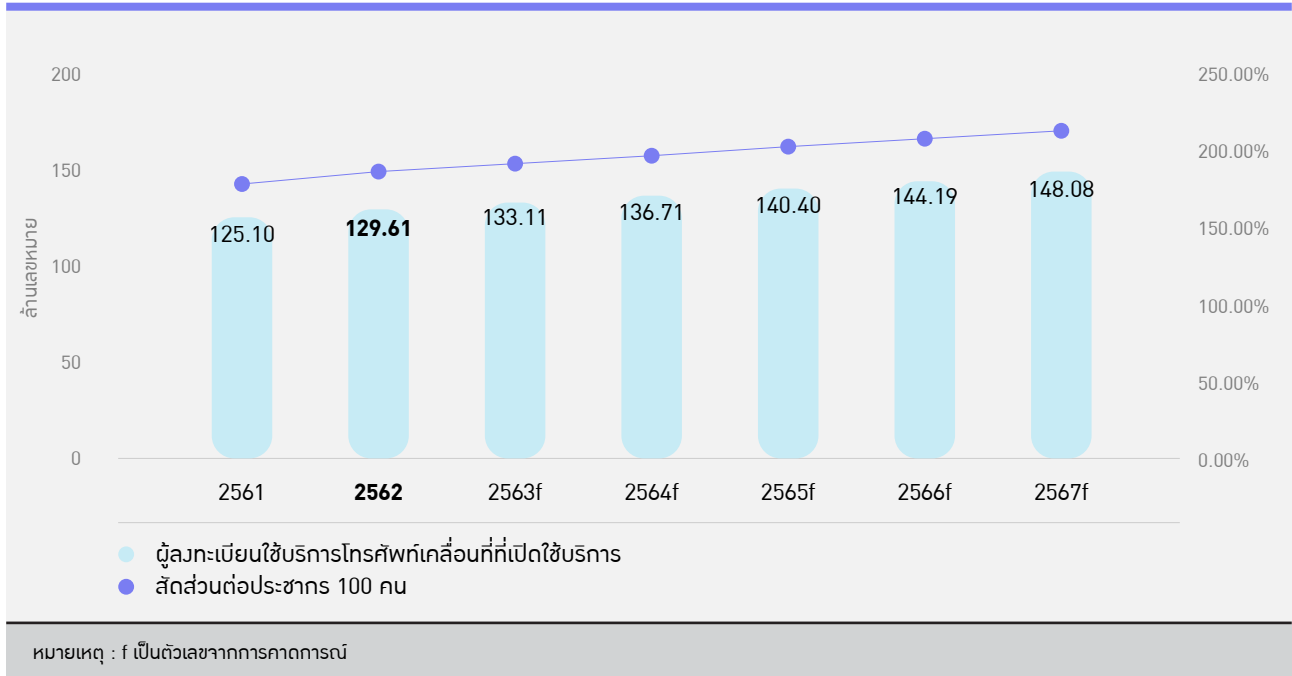
การคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ด้วยค่าสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากรกับค่าการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 ผลการคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการปี 2563-2567

ปี	สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน	จำนวนประชากร (ล้านคน)	จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการ (ล้านเลขหมาย)”
2558	153.10%	67.24	102.94
2559	177.43%	67.45	119.67
2560	179.64%	67.65	121.53
2561	184.00%	67.83	125.10
2562	190.64%	67.99	129.61
2563f	195.39%	68.13	133.11
2564f	200.32%	68.25	136.71
2565f	205.44%	68.34	140.40
2566f	210.75%	68.42	144.19
2567f	216.27%	68.47	148.08

หมายเหตุ : ประมาณการจำนวนประชากรในอนาคตจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย: 2553-2583” ซึ่งใช้ในการประมาณการทางเศรษฐกิจมหภาค, f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

ภาพที่ 3-16 การคาดการณ์แนวโน้มจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

จากการคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscriber) ที่เปิดใช้บริการของผู้ใช้บริการในประเทศไทยยังคงมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นตามลำดับ แต่เป็นอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นที่มีได้เกิดภาพในลักษณะของการเติบโตอย่างก้าวกระโดดดังเช่นที่ผ่านมา และคาดการณ์ว่านับตั้งแต่ปี 2563-2567 อาจมีการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 3.39 ต่อปี ทำให้จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดใช้บริการเพิ่มขึ้นจาก 129.61 ล้านเลขหมายในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 148.08 ล้านเลขหมายในปี 2567 ด้วยสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 216.27 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน และเป็น การคาดการณ์บนพื้นฐานว่าในอนาคตจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะมีการใช้บริการโดยเฉลี่ยประมาณ 2 เลขหมายต่อผู้ใช้บริการ 1 ราย อย่างไรก็ตาม

หากพิจารณาข้อมูลตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แล้วพบว่า ในเขตพื้นที่ตามภูมิภาคยังคงมีโอกาสในการขยายฐานลูกค้าผู้ใช้บริการได้อีกมาก หากตลาดผู้ใช้บริการในเขตเมืองค่อนข้างจะอิ่มตัวประกอบกับสภาพแวดล้อมทางด้านการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก ผู้ให้บริการอาจพิจารณากลยุทธ์ที่จะรักษาฐานผู้ใช้บริการในเมืองและขยายฐานลูกค้าผู้ใช้บริการเขตนอกเมืองและภูมิภาค เพื่อมิให้กระทบกับรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue per Unit: ARPU) ที่มีแนวโน้มเริ่มทรงตัว การที่ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ยังคงปรากฏภาพของการรักษาการเติบโตได้อยู่ นั่น ผลส่วนหนึ่ง คาดว่าจะมีแรงผลักดันให้เกิดการใช้บริการเสริม (Value Added Service: VAS) หรือบริการที่มีค่าใช้จ่าย (Non-voice Services) เพิ่มมากขึ้นเพื่อชดเชยรายได้จากบริการทางเสียงที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

บริการอินเทอร์เน็ต

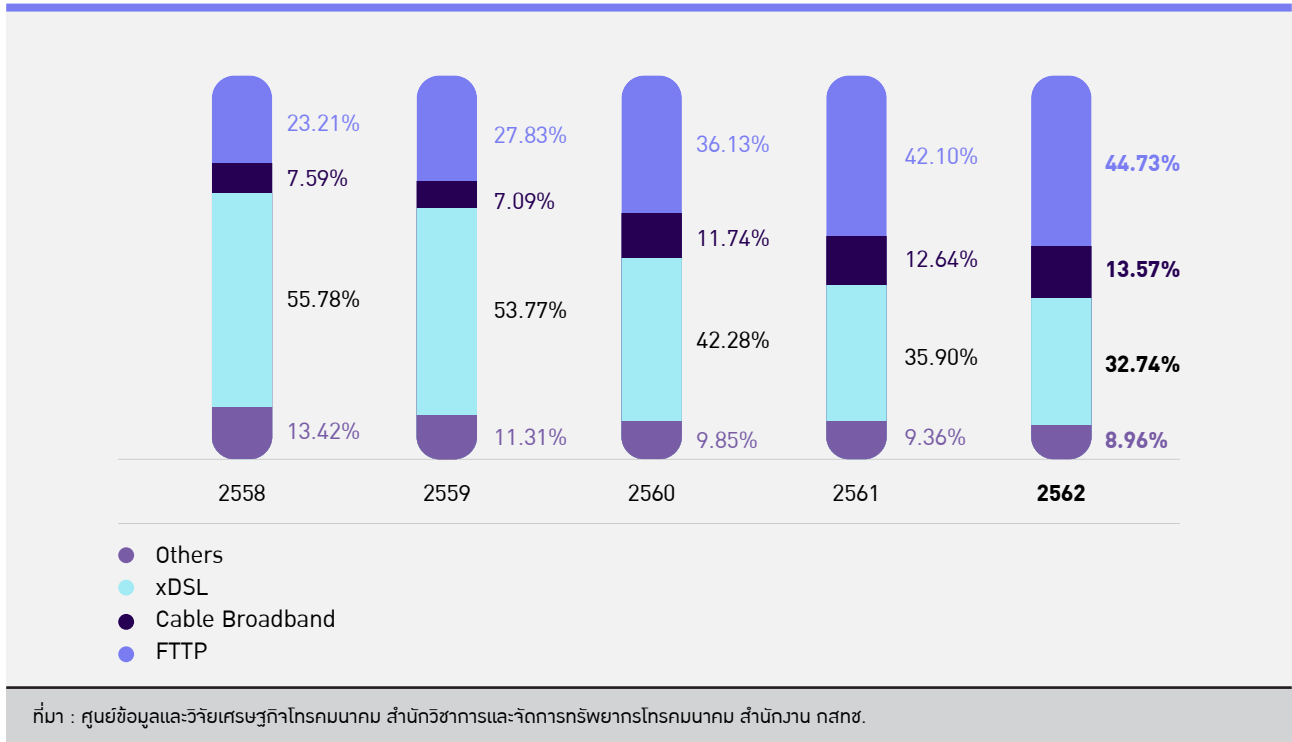
ปัจจุบันการให้บริการอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยสามารถใช้บริการได้หลากหลายช่องทางด้วยกัน ซึ่งผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้บริการผ่านช่องทางการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ และการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่

อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ (Fixed Broadband)

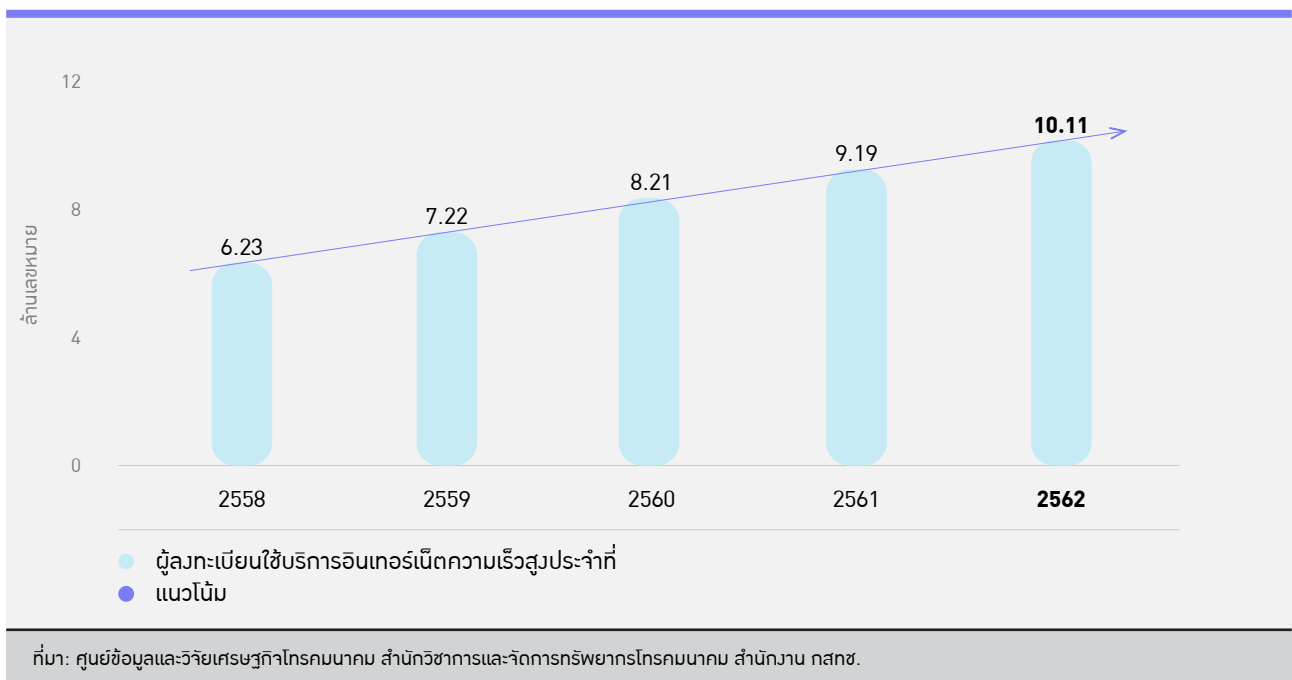
บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ของประเทศไทยมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้บริการและการใช้งานที่หลากหลาย โดยมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider: ISP) ให้บริการโดยตรงแก่ผู้ใช้หรือดำเนินการให้ผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการโครงข่าย (Network Provider) ที่เป็นเส้นทางสำหรับให้บริการถึงผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการวงจรระหว่างประเทศ (International Internet Gateway: IIG) ที่เป็นผู้ที่เชื่อมต่อระหว่างผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยกับโครงข่ายอินเทอร์เน็ตอินเทอร์เน็ตต่างประเทศ โดยปัจจุบันตลาดบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำ (Narrowband Internet) นั้นค่อยๆ เลื่อนหายไปจากตลาดบริการอินเทอร์เน็ต

อย่างเช่นเทคโนโลยีในกลุ่ม Dial-up และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีการเชื่อมต่อได้หลายเทคโนโลยีมากขึ้นหนึ่งในนั้น ก็คือ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Broadband Internet) ด้วยเทคโนโลยีในกลุ่ม xDSL (Digital Subscriber Line) เมื่อสิ้นสุดปี 2562 มีสัดส่วนคงเหลืออยู่ที่ร้อยละ 32.74 ของจำนวนมูลค่าการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทั้งหมดของปี 2562 ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมากที่สุด เมื่อพิจารณาตั้งแต่ปี 2558 – 2562 การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูงด้วยเทคโนโลยีในกลุ่ม xDSL นั้นมีอัตราเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (CAGR) ลดลงร้อยละ 2.77 ในทางกลับเทคโนโลยีที่มาแรงขณะนี้คือ FTTP (Fiber to the Premises) เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2562 มีสัดส่วนมูลค่าการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเป็น 44.73 ของจำนวนมูลค่าการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทั้งหมดของปี 2562 ซึ่งนับตั้งแต่ปี 2558 – 2562 บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงด้วยเทคโนโลยี FTTP นั้นมีอัตราเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (CAGR) ร้อยละ 30.88 ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตแบบก้าวกระโดด ดังภาพที่ 3-17 โดยสอดคล้องกับการขุดสาย Fiber ตั้งแต่ 2556 – ปี 2562 มีการขุดสายแล้วจำนวน 1.02 ล้านกิโลเมตร

ภาพที่ 3-17 สัดส่วนมูลค่าการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตปี 2558 – 2562

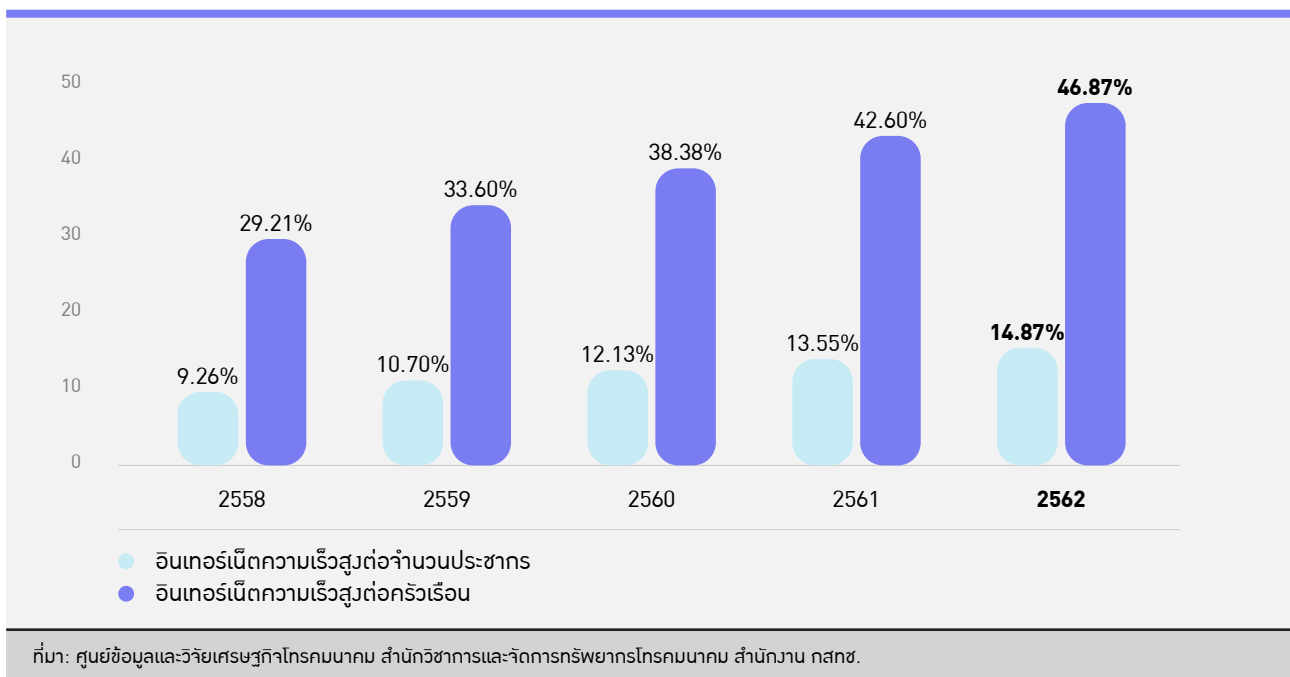
ภาพที่ 3-18 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ ในช่วงปี 2558-2562

จากภาพของการเปลี่ยนแปลงในจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งทำให้จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่เพิ่มขึ้นสูงถึง 10.11 ล้านรายในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.01 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ดังภาพที่ 3-18 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสอดคล้องกับจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำที่ลดลงหรืออาจ

กล่าวได้ว่าผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำบางส่วนยกเลิกการใช้บริการและหันไปใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแทนในปัจจุบัน จึงทำให้ปี 2562 ค่าสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่อยู่ 14.87 รายต่อจำนวนประชากร 100 คน หรือ 46.87 ครอบครัวที่ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนครัวเรือนทั่วประเทศ 100 ครัวเรือน ดังภาพที่ 3-19

ภาพที่ 3-19 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรและต่อครัวเรือน ปี 2558-2562

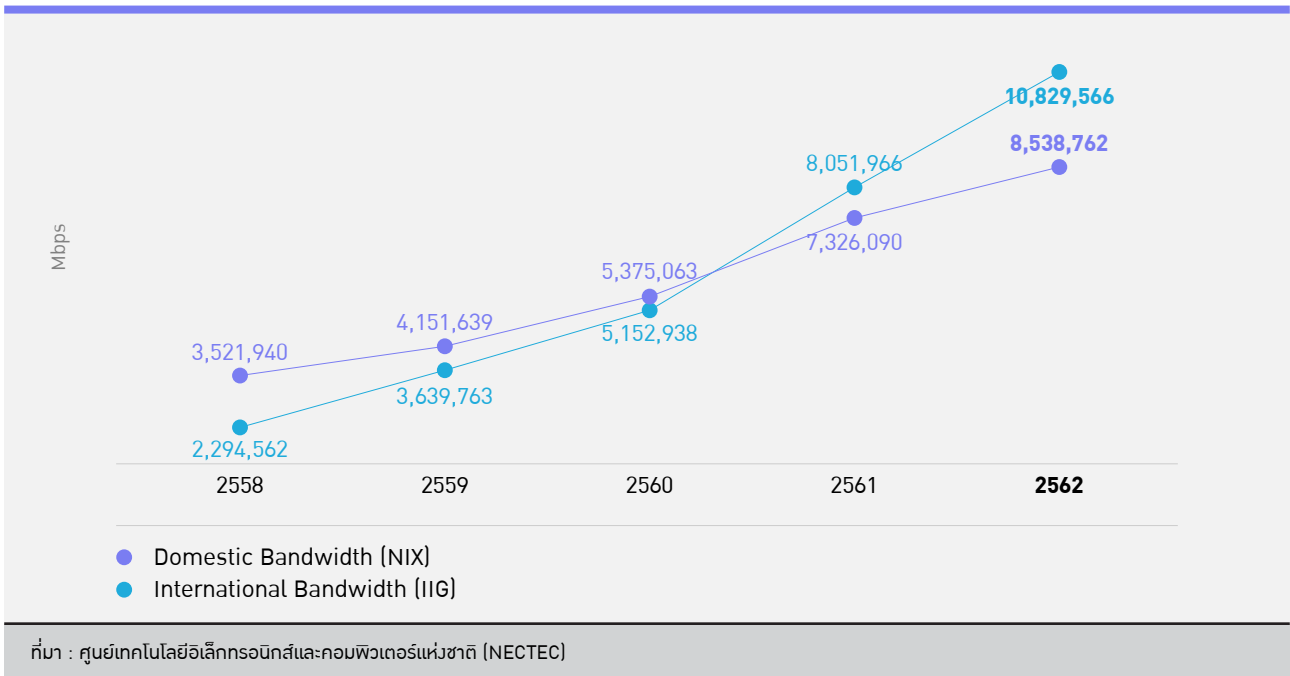
จากข้อมูล Internet Bandwidth พบว่า ยังคงมีการกระจุกตัวอยู่ที่ผู้ให้บริการรายเดิมและเป็นรายใหญ่ที่เป็นเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ และ/หรือช่องสัญญาณการแลกเปลี่ยนข้อมูลอินเทอร์เน็ตภายในประเทศและระหว่างประเทศ ในขณะที่ผู้ให้บริการรายย่อยรายอื่นที่ไม่มีโครงข่ายหรือเกตเวย์อยู่ในฐานะที่เสียเปรียบกว่าไม่ว่าจะในเรื่องการเผชิญกับต้นทุนจม (Sunk Costs) ของการให้บริการเกตเวย์อินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศค่อนข้างสูง การต้องเช่าใช้จากผู้ให้บริการรายใหญ่ซึ่งมีจุดในการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตจำนวนมาก พฤติกรรมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Barriers) ในการให้บริการเกตเวย์อินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศรองรับเฉพาะกลุ่มลูกค้าตลาดค้าปลีกของตนหรือแนวโน้มที่มีการกำหนดราคาในตลาดค้าส่งให้สูงกว่าเพื่อกีดกันการเข้าสู่ตลาดของผู้ให้บริการรายใหม่ เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงเพื่อให้กลไกตลาดสามารถดำเนินไปได้อย่างสอดคล้องกับข้อวิเคราะห์ทางด้านอุปสงค์ในปริมาณการใช้งาน Internet Bandwidth ทั้งในประเทศ (Domestic Bandwidth) และระหว่างประเทศ (International Bandwidth) ที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อนึ่ง การเพิ่มขึ้นของปริมาณ Internet Bandwidth ที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจากความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาวะของการแข่งขันในตลาดบริการอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ผู้ให้บริการต้องปรับตัวโดยพยายามเสนอกิจกรรมทางการ

ตลาดเพื่อผลักดันให้มีการสมัครใช้บริการ โดยจะมีผลต่อแนวโน้มอัตราค่าบริการต่อความเร็วเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในบางส่วนบางช่วงเวลาคุณภาพของการบริการอาจเกิดปัญหาขึ้นบ้างในมุมมองของผู้ใช้บริการแต่ก็ยังนับว่ามีแนวโน้มที่ดีขึ้น

จากข้อมูลอินเทอร์เน็ตแบนด์วิธของประเทศไทย ปี 2562 ของ NECTEC พบว่า การเชื่อมต่อวงจรมืออินเทอร์เน็ตประเทศไทยไปต่างประเทศที่ผ่าน IIG เติบโตขึ้นสู่ระดับ 10,829,566 Mbps หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.50 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2560 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 47.39 ซึ่งมีการเติบโตแบบก้าวกระโดด อาจเนื่องจากผู้ใช้บริการในประเทศเชื่อมต่อข้อมูลกับต่างประเทศมากขึ้น เช่น การใช้งาน Google YouTube Facebook และ Netflix เป็นจำนวนมากขึ้น รวมถึงปัจจุบันการเชื่อมต่อระหว่างประเทศมีอัตราค่าบริการที่ต่ำลง จึงทำให้มีการเชื่อมต่อกับผู้ให้บริการต่างประเทศจำนวนมากขึ้น ในขณะที่การแลกเปลี่ยนข้อมูลอินเทอร์เน็ตภายในประเทศ (NIX) อยู่ที่ระดับ 8,538,762 Mbps ปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.78 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 16.55 เนื่องด้วยในปัจจุบันประเทศไทยในจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้น จากสังคมเมืองไปสู่สังคมชนบทมากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้ใช้บริการแต่ละรายมีความต้องการความเร็วในการใช้บริการที่มากขึ้นอีกด้วย ดังภาพที่ 3-20

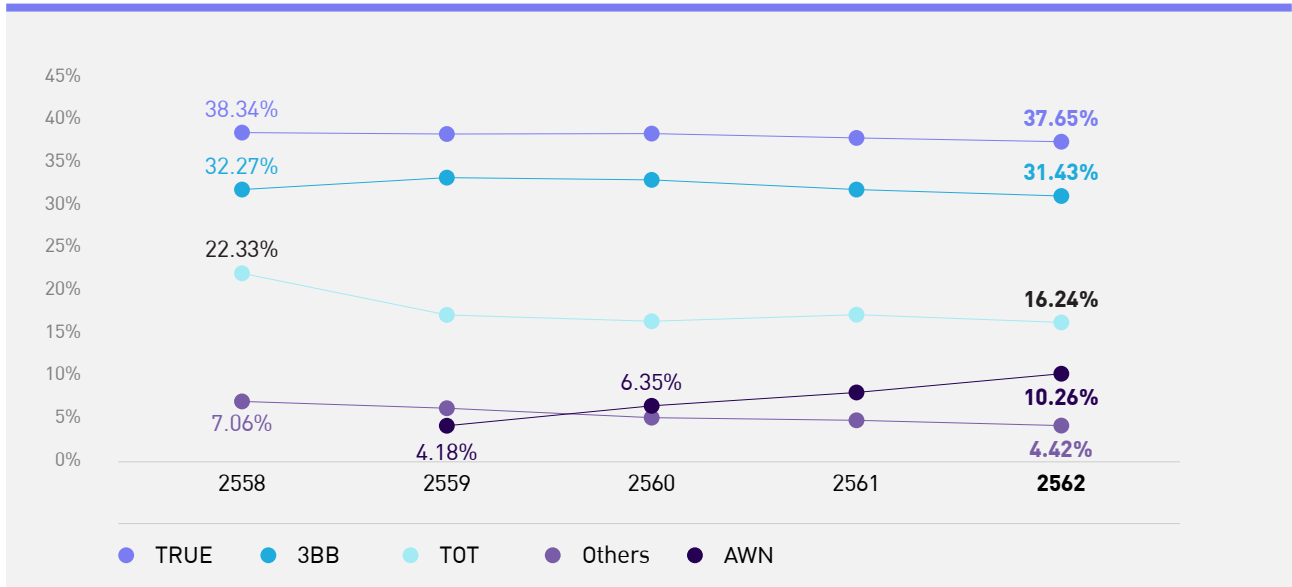
ภาพที่ 3-20 ข้อมูลอินเทอร์เน็ตแบบถาวรของประเทศไทยปี 2558-2562

จากการวิเคราะห์สภาพการแข่งขันในตลาดอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ปัจจุบัน พบว่าผู้ให้บริการรายหลักยังคงอยู่ในกลุ่มหรือบริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ โดยการตั้งบริษัทย่อยสำหรับให้บริการอินเทอร์เน็ตและในการให้บริการอินเทอร์เน็ตของผู้เป็นเจ้าของโครงข่าย ผู้มีสิทธิในโครงข่ายตามสัญญาความร่วมมือการทำงานทำให้เกิดความได้เปรียบในแง่ต้นทุนการให้บริการ จากการที่ไม่ต้องเสียค่าเช่าโครงข่ายหรือมีค่าใช้จ่ายโครงข่ายในราคาต่ำสามารถให้บริการแก่ลูกค้าผู้ใช้บริการของตนเองได้อย่างต่อเนื่องซึ่งมีส่วนแบ่งตลาด ผู้ให้บริการรายใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ โดยปี 2562 บจก. ทู อินเทอร์เน็ต คอร์ปอเรชั่น (TRUE) มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด

อยู่ที่ร้อยละ 37.65 ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 37.94 รองลงมาเป็นผู้ให้บริการในกลุ่ม 3BB ที่ร้อยละ 31.43 ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 32.02 นอกจากนั้น บมจ. ทีโอที (TOT) มีส่วนแบ่งตลาดลดลงจากปี 2561 ที่มีเพียงร้อยละ 17.17 เป็นร้อยละ 16.24 ในปี 2562 และ AWN จะมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10.26 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ขณะที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISPs) รายอื่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการให้บริการโครงข่าย PSTN มีส่วนแบ่งตลาดในปี 2562 อยู่ที่เพียงร้อยละ 4.42 ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ที่มีอยู่ร้อยละ 4.92 ดังภาพที่ 3-21

ภาพที่ 3-21 ส่วนแบ่งตลาดบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำปี 2558 – 2562

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

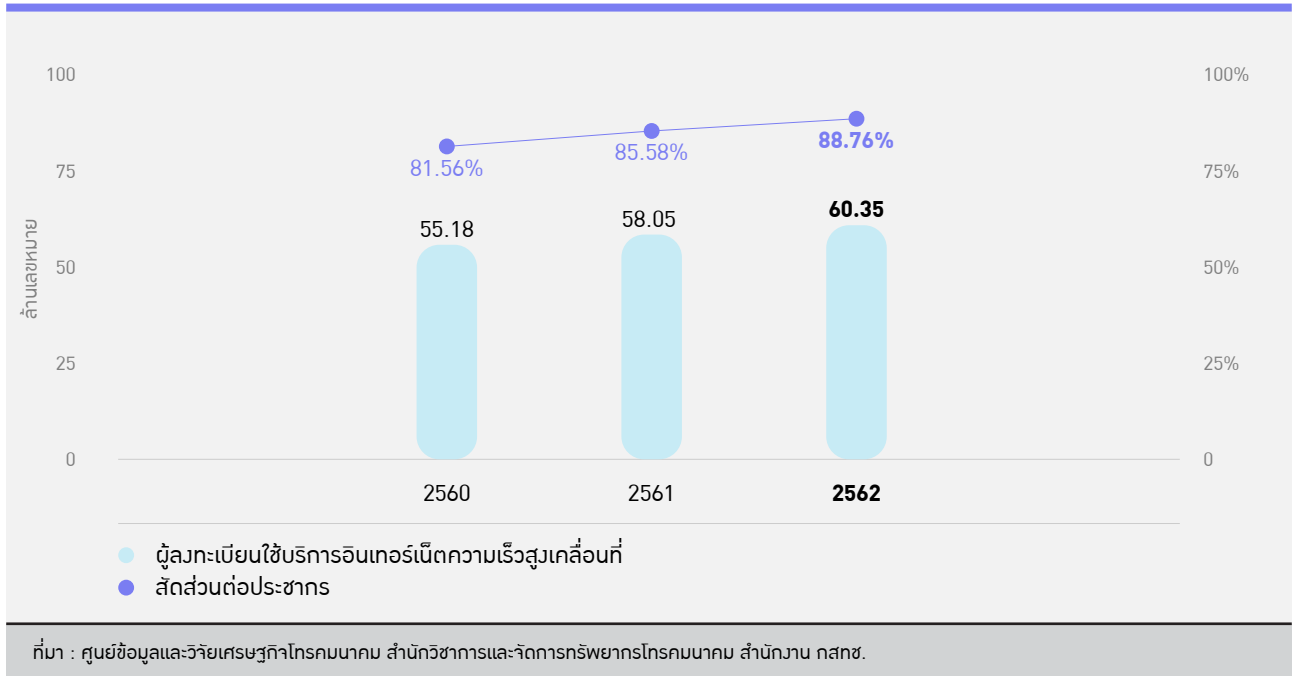
จากค่าดัชนี HHI ตั้งแต่ปี 2558 - 2562 แสดงว่าตลาดมีการกระจุกตัวสูงอยู่ที่ผู้ให้บริการรายใหญ่ สอดคล้องกับอัตราส่วนการกระจุกตัว CR3 ร้อยละ 85 ของผู้ใช้บริการทั้งหมด แสดงว่าผู้ให้บริการอาจมีอำนาจเหนือตลาดในระดับหนึ่ง แต่มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ที่อยู่อัตราส่วนการกระจุกตัว CR3 ร้อยละ 87 ซึ่งอาจจะนำไปสู่พฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน อาทิ พฤติกรรมการกำหนดราคาค่าเช่าใช้โครงข่ายของผู้ให้บริการที่มีโครงข่ายกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีโครงข่ายในอัตราค่าบริการการเช่าใช้สูงกว่าที่ควรจะเป็น

อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ (Mobile Broadband)

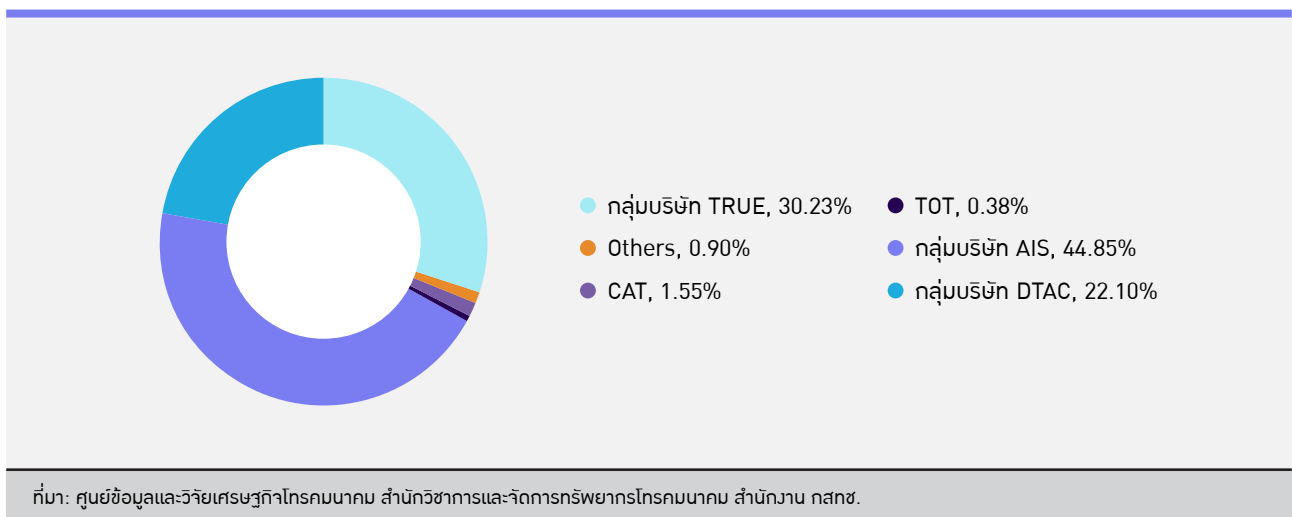
บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ที่มีผู้ให้บริการรายเดียวกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ คือ กลุ่มบริษัท AIS กลุ่มบริษัท DTAC กลุ่มบริษัท True Mobile TOT

และ CAT โดยปี 2562 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ประมาณ 60.35 ล้านเลขหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.95 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยมีอัตราการเข้าถึงประชากรอยู่ที่ร้อยละ 88.76 ดังภาพที่ 3-22 เมื่อพิจารณาถึงส่วนแบ่งการตลาด พบว่า กลุ่มบริษัท AIS มีส่วนแบ่งถึงร้อยละ 44.85 รองลงมาเป็นกลุ่มบริษัท True Mobile มีสัดส่วนร้อยละ 30.23 และกลุ่มบริษัท DTAC มีสัดส่วนร้อยละ 22.10 ดังภาพที่ 3-23 ส่วนปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่โดยเฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือนมีการใช้งานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งปี 2562 อยู่ที่ 12.70 กิกะไบต์ต่อเลขหมายต่อเดือน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.51 เมื่อเทียบกับปี 2561 เมื่อคิดถึงอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ร้อยละ 58.74 ดังภาพที่ 3-24

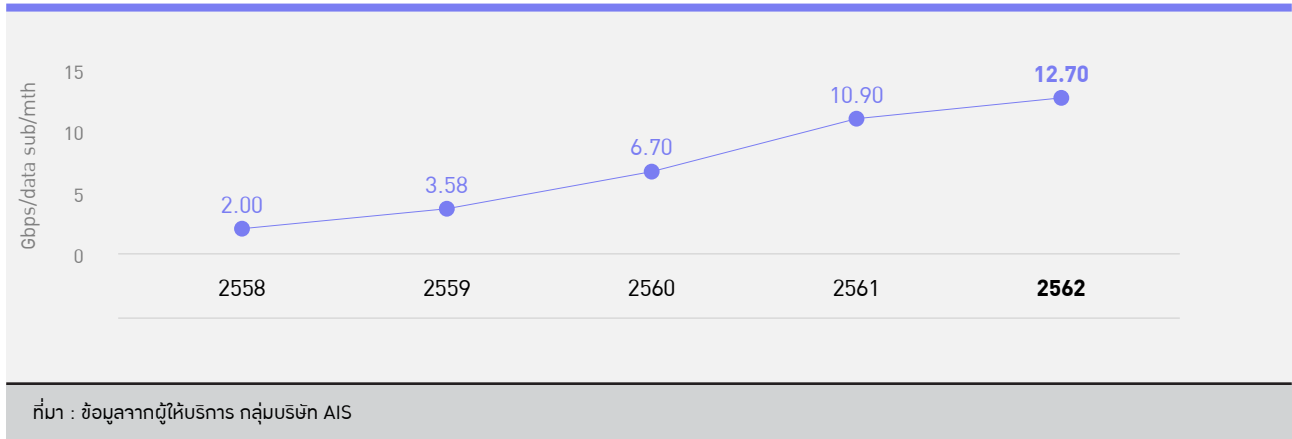
ภาพที่ 3-22 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ ปี 2558-2562

ภาพที่ 3-23 ส่วนแบ่งตลาดคิดจากจำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ ปี 2562

ภาพที่ 3-24 ปริมาณการใช้แบนอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่โดยเฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือนปี 2558 – 2562

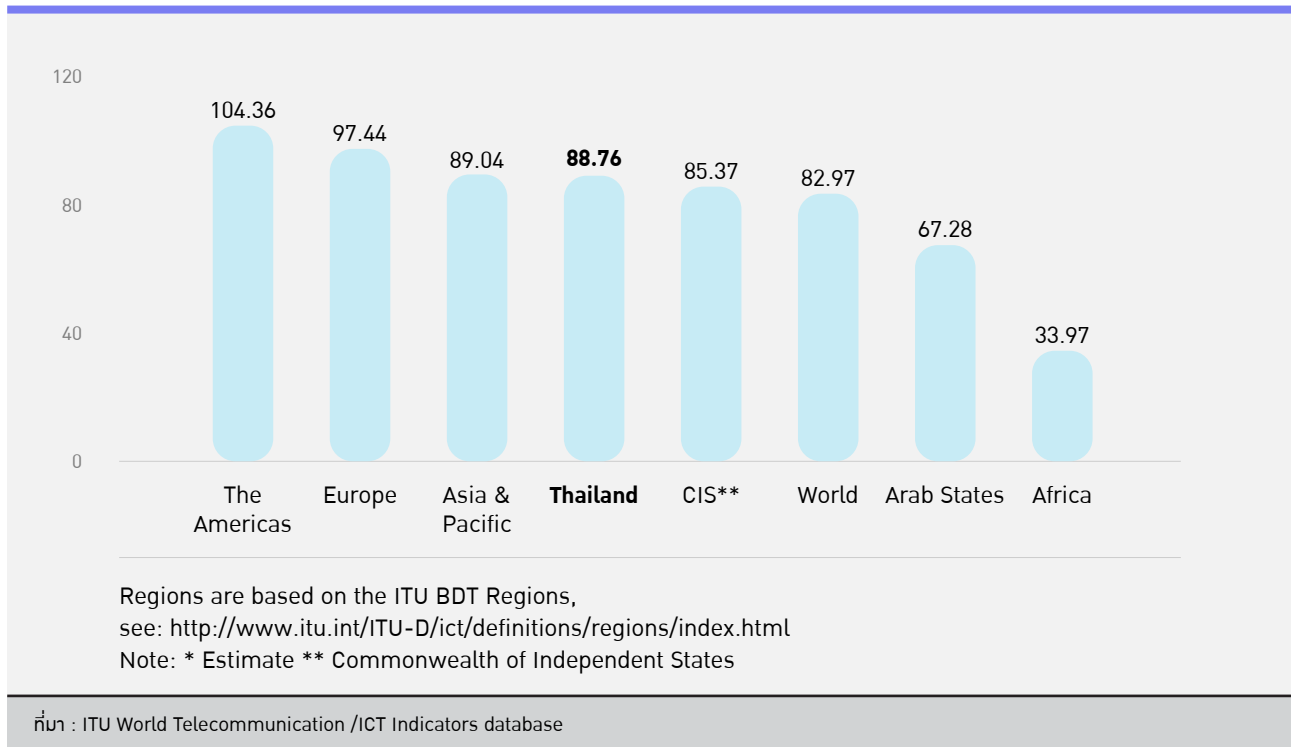

เปรียบเทียบบริการอินเทอร์เน็ตของไทยในเวทีโลก

จากแนวโน้มการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของภาคบริการอินเทอร์เน็ต ของประเทศไทยแม้ว่าจะมีอัตราการเติบโตสูงเพียงใดก็ตาม แต่จำเป็นที่จะต้องขยายขอบเขตการพิจารณาภาพให้ครอบคลุมถึงสถานการณ์อินเทอร์เน็ตเปรียบเทียบกับต่างประเทศด้วย เนื่องจากบริการอินเทอร์เน็ตเป็นบริการพื้นฐานของการพัฒนาประเทศทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อความได้เปรียบทางด้านการแข่งขันความเร็วสูงเคลื่อนที่ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

หากจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ที่เติบโตอย่างก้าวกระโดด เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ของประเทศไทยกับต่างประเทศแล้วยังอยู่ในระดับที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก โดยในปี 2562 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยอยู่ที่ระดับ 88.76 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 82.97 ดังภาพที่ 3-25

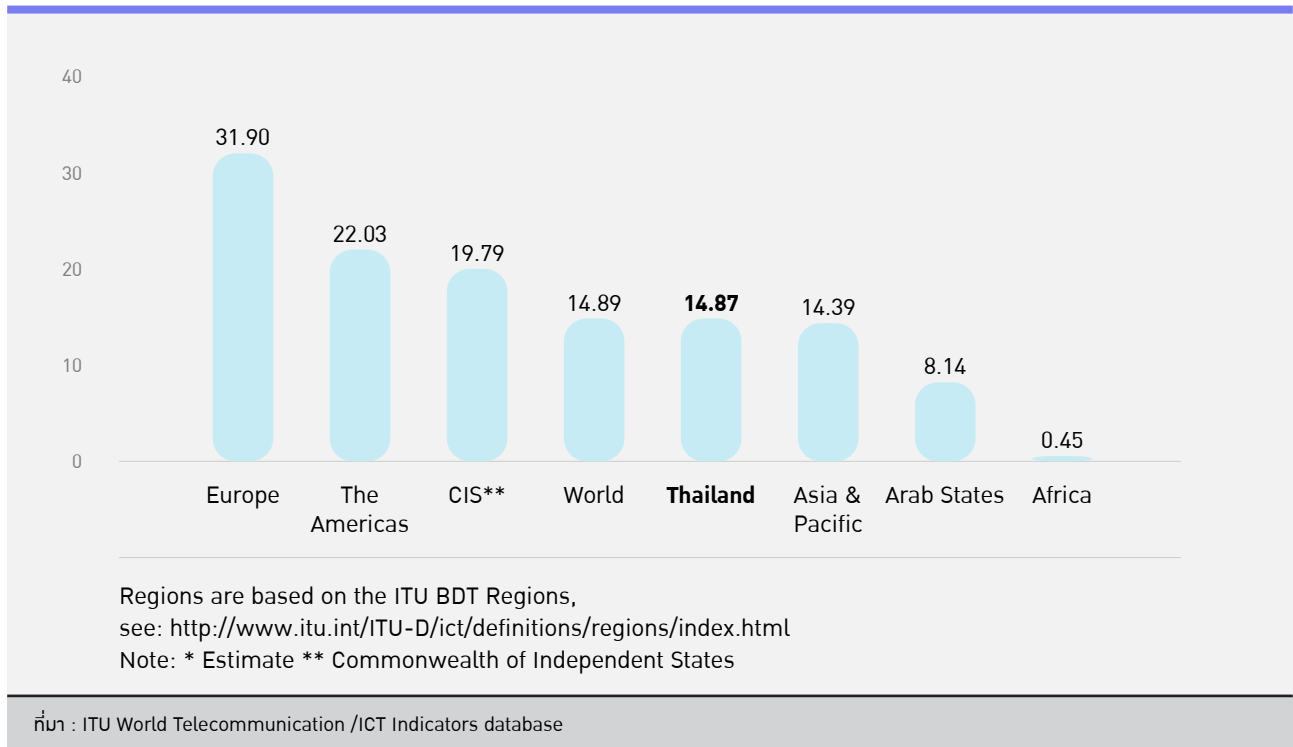
ภาพที่ 3-25 Mobile broadband subscriptions per 100 inhabitants 2019*

สำหรับสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้วยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลก โดยในปี 2562 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยอยู่ที่ระดับ 14.87 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 14.89 แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีของประเทศไทยยังมีค่าสัดส่วนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก ประเทศในแถบ

อาหรับและแอฟริกา ดังภาพที่ 3-26 หากเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือประเทศในอาเซียนปี 2561 พบว่าประเทศไทยเป็นลำดับสองของอาเซียน เมื่อนำข้อมูลของประเทศไทยเทียบกับข้อมูล ITU ที่มีข้อมูลของแต่ละประเทศในอาเซียน ซึ่งลำดับแรกเป็น ประเทศสิงคโปร์ ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ 27.97 (ตารางที่ 3-6)

ภาพที่ 3-26 Fixed broadband subscriptions per 100 inhabitants 2019*

**ตารางที่ 3-6 สัดส่วนจำนวนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน
แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก**

Fixed-broadband subscriptions per 100 inhabitants	2014	2015	2016	2017	2018
Singapore	26.68	26.58	28.16	28.28	27.97
Thailand*	8.12	9.26	10.70	12.13	13.55
Viet Nam	6.54	8.26	9.72	11.91	13.60
Malaysia	10.25	10.12	8.86	8.64	8.55
Brunei Darussalam	7.38	8.30	8.60	9.68	11.53
Philippines	2.89	2.84	2.88	3.23	3.68
Indonesia	1.33	1.54	2.00	2.35	3.32
Cambodia	0.43	0.54	0.62	0.83	1.02
Lao P.D.R.	0.17	0.18	0.36	0.39	0.64
Myanmar		0.06	0.17	0.21	0.24
World	10.10	11.38	12.28	13.32	14.06

ที่มา : ITU World Telecommunication /ICT Indicators database และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม
สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

หากเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร 100 คน ในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือประเทศในอาเซียนปี 2562 พบว่า ประเทศไทยเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มประเทศในอาเซียน เมื่อนำข้อมูล

ของประเทศไทยเทียบกับข้อมูล ITU ที่มีข้อมูลของแต่ละประเทศในอาเซียน โดยอันดับแรกเป็นประเทศสิงคโปร์ รองลงมาเป็นประเทศมาเลเซีย ถัดไปเป็นประเทศบรูไน ตามลำดับ (ตารางที่ 3-7)

ตารางที่ 3-7 สัดส่วนจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

Percentage of Individuals using the Internet	2014	2015	2016	2017	2018
Singapore	79.0	79.0	84.5	84.4	88.2
Malaysia	63.7	71.1	78.8	80.1	81.2
Brunei Darussalam	68.8	71.2	90.0	94.9	N.A.
Thailand	41.3	58.7	65.1	66.8	70.0
Philippines	49.6	36.0	55.5	60.1	N.A.
Viet Nam	41.0	45.0	53.0	58.1	70.3
Cambodia	14.0	6.4	32.4	32.4	40.0
Indonesia	17.1	22.0	25.4	32.3	39.9
Myanmar	11.5	21.7	25.1	30.7	N.A.
Lao P.D.R.	14.3	18.2	21.9	25.5	N.A.
World	39.1	41.5	44.8	49.0	51.4

ที่มา : ITU World Telecommunication /ICT Indicators database และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

การคาดการณ์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่

การคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่พิจารณาจากค่าสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อประชากร และค่าการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ดังตารางที่ 3-8

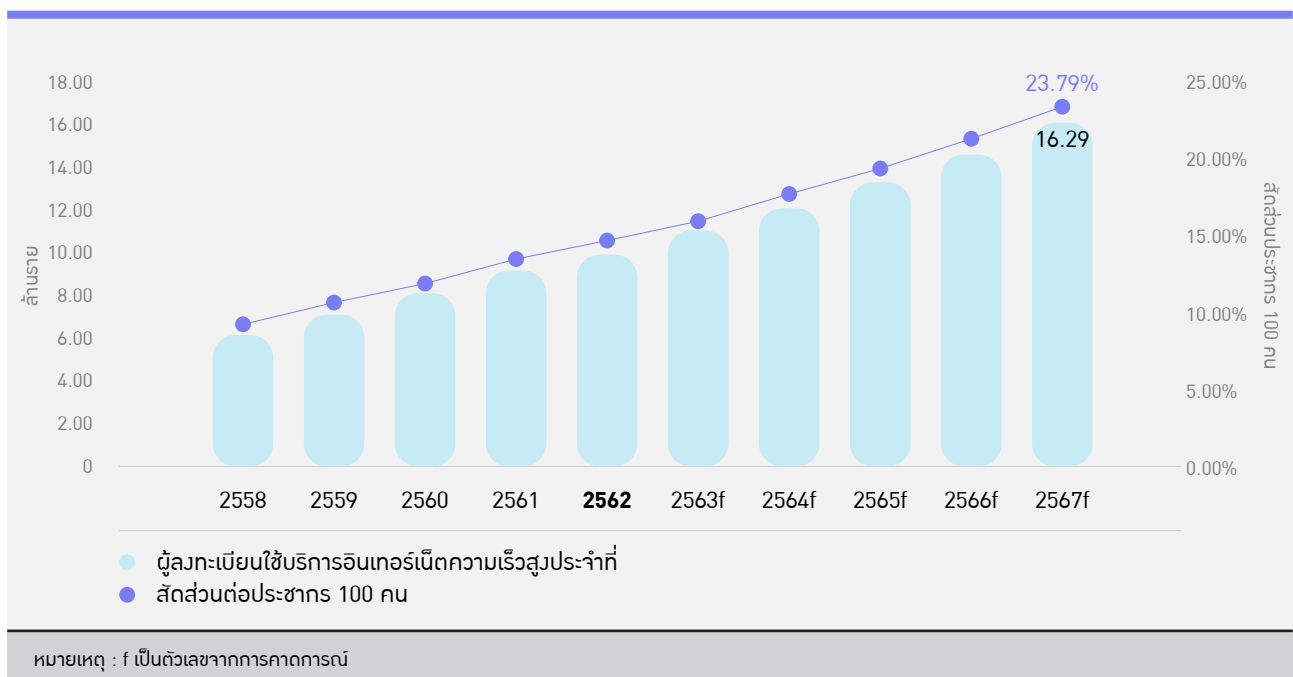

ตารางที่ 3-8 ผลการคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำปี 2563-2567

ปี	สัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำปีต่อจำนวนประชากร 100 คน	จำนวนประชากร (ล้านคน)	จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำปี (ล้านราย)
2558	9.26%	67.24	6.23
2559	10.70%	67.45	7.22
2560	12.13%	67.65	8.21
2561	13.55%	67.83	9.19
2562	14.87%	67.99	10.11
2563f	16.32%	68.13	11.12
2564f	17.93%	68.25	12.23
2565f	19.70%	68.34	13.46
2566f	21.64%	68.42	14.81
2567f	23.79%	68.47	16.29

หมายเหตุ : f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

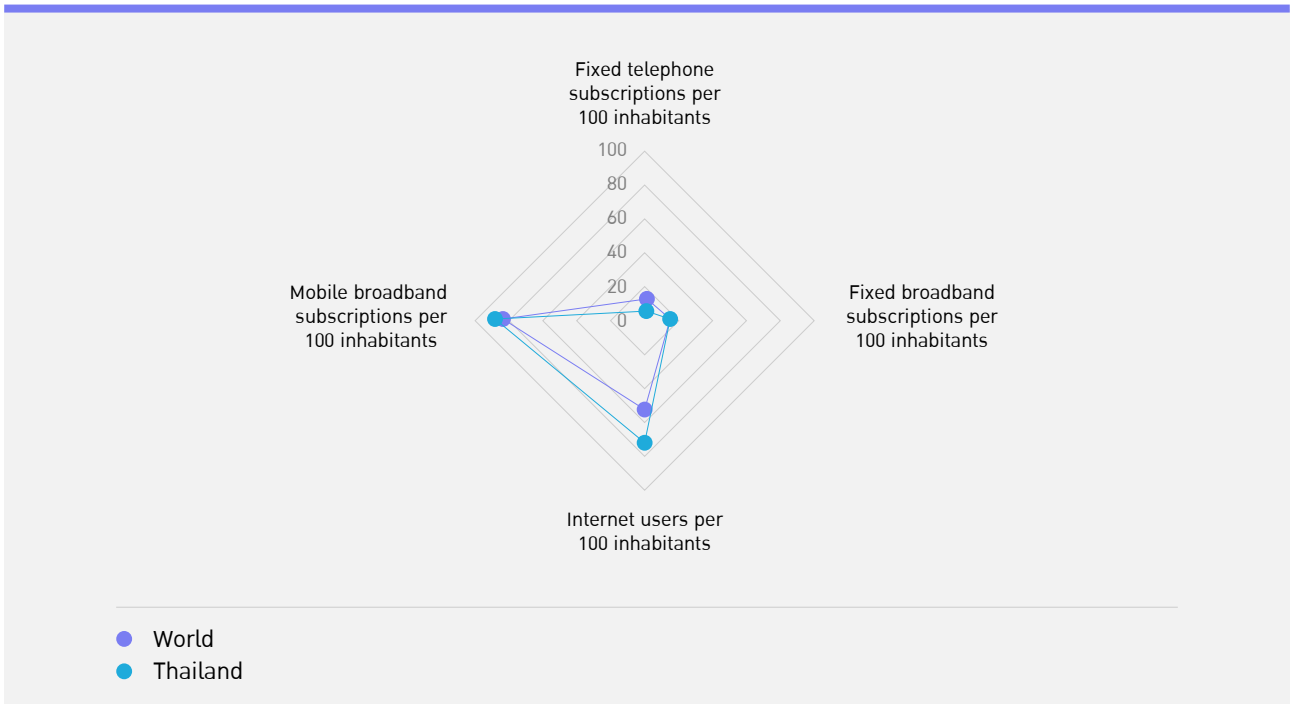
ภาพที่ 3-27 การคาดการณ์แนวโน้มจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำปี

ภายใต้สมมติฐานการประมาณการสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากรของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นถึง 23.79 ต่อจำนวนประชากร 100 คน ในปี 2567 ดังภาพที่ 3-27 ซึ่งจากสมมติฐานนี้อยู่บนพื้นฐานของการเติบโตตามปกติ โดยจะเห็นว่าค่าสัดส่วนนั้นเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนักในระยะเวลา 5 ปีต่อจากนี้ เนื่องจากผู้ให้บริการให้ความสำคัญและหันมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่มากกว่า โดยปี 2562 จะมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 88.76 ต่อจำนวนประชากร 100 คน และคาดการณ์ว่าในปี 5 ปีข้างหน้า เพิ่มขึ้นเป็น 100 ด้วยข้อได้เปรียบเรื่องความสะดวกในการติดต่อและสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตได้เร็วขึ้น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ในประเทศไทย คาดว่ายังขยายตัวได้อีก และมีผลในทางสนับสนุนต่อสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน เพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย ทั้งจากปัจจัยที่สนับสนุนการเติบโตของตลาดไม่ว่าจะเป็น อัตราค่าบริการที่มีแนวโน้มลดลงจากการแข่งขันที่สูงขึ้น รวมทั้งอัตราความเร็วในการใช้งานมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากการขยายแบนด์วิธของอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศที่ทำให้ต้นทุนโดยเปรียบเทียบ

ของผู้ให้บริการในการเชื่อมต่อลดต่ำลง และด้วยคุณภาพในการให้บริการที่เป็นปัจจัยสำคัญส่งผลต่อการใช้บริการ โดยตรงจากการที่ผู้ให้บริการแข่งขันกันด้วยความเร็วในการรับส่งข้อมูล หรือตลาดจะมีการแข่งขันกันด้วยการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการเชื่อมต่อต่อราคา ตลอดจนรายการส่งเสริมการขายที่ผู้ให้บริการสามารถเลือกใช้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้น ปัจจัยที่จะสนับสนุนการเติบโตอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ การลงทุนของผู้ให้บริการเพื่อปรับปรุงโครงข่ายด้วยใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและขยายเขตครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศให้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยพื้นฐานที่จะให้เกิดความแพร่หลายและทั่วถึงของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ลดช่องว่างระหว่างเขตเมืองและภูมิภาคที่นอกจากจะต้องอาศัยลักษณะเฉพาะของบริการแล้ว ปัจจัยที่จะต้องให้ความสำคัญคือ การเข้าถึงเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความรู้ความสามารถในการใช้งานหรือประยุกต์ใช้งานในด้านต่างๆ ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาประเทศด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 3-28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยโลก ปี 2562

แม้ว่าสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงประจำที่ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงเคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร โดยค่าเฉลี่ยของโลกต่อค่าเฉลี่ยของประเทศไทยที่ 14.89 ต่อ 14.87 และ 82.97 ต่อ 88.76 ตามลำดับ แต่หากจะพิจารณาสัดส่วนจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร 100 คนแล้ว สัดส่วนการใช้ของประเทศไทยยังคงค่อนข้างสูงกว่า โดยค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ระดับ 53.00 ในขณะที่จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยอยู่ที่ประมาณระดับ 73.66 ต่อจำนวนประชากร 100 คน จากค่าสถิติดังกล่าว ทำให้เห็นภาพว่า ด้วยการส่งเสริมตลาดเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ที่ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ใช้โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่เป็นพื้นฐาน หรือเทคโนโลยีอื่นย่อมเป็นไปได้โดยไม่ยากเย็นนักสำหรับผู้ให้บริการไทย ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาบริการในส่วน ของความพร้อมทางด้านอุปทานของโครงข่ายหลัก (Core

Network) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่างมาก ทั้งจากภาครัฐที่มีโครงการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชุมชนทั่วประเทศ หรือโครงการอินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน หน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศผ่านแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม รวมทั้ง ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่ตระหนักและเห็นความสำคัญในบริการกว่าระยะที่ผ่านมา รวมทั้ง ส่งเสริมและกระตุ้นความตระหนักรู้ให้กับประชาชนถึงบทบาทอินเทอร์เน็ตในเรื่องการสร้างประสิทธิภาพการทำงาน ช่วยลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมทั้งอุตสาหกรรมทางตรง เช่น ธุรกิจบริการเชื่อมต่อโครงข่ายอินเทอร์เน็ต และธุรกิจต่อเนื่อง เช่น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) โฆษณาออนไลน์ เกมส์ออนไลน์ บริการชำระเงินออนไลน์ ประโยชน์ในเชิง การพัฒนาการศึกษา ข้อมูลข่าวสาร ความรู้และความบันเทิง เป็นต้น

ส่วนที่ 4

ตารางสรุปสถิติ
และดัชนีชี้วัด
ในกิจการโทรคมนาคม
ของประเทศไทย

ดัชนีบริการโทรคมนาคม	2561				2562			
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่								
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการ (ล้านเลขหมาย)	32.25	31.84	30.47	29.29	28.59	27.61	26.89	26.14
สัดส่วนต่อจำนวนประชากร	4.75%	4.69%	4.49%	4.32%	4.21%	4.06%	3.95%	3.84%
สัดส่วนต่อจำนวนครัวเรือน	14.95%	14.76%	14.13%	13.58%	13.26%	12.80%	12.47%	12.12%
ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่								
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการ (ล้านเลขหมาย)				125.10				129.61
เติมเงิน				76.50%				74.88%
รายเดือน				23.50%				25.12%
สัดส่วนต่อจำนวนประชากร				184.00%				
ส่วนแบ่งตลาด								
กลุ่ม AIS	43.62%	43.42%	43.84%	43.85%	44.18%	43.99%	43.97%	43.86%
กลุ่ม DTAC	23.76%	23.41%	22.97%	22.58%	22.07%	21.89%	21.60%	21.55%
กลุ่ม True Mobile	30.10%	30.41%	31.02%	31.12%	31.47%	31.60%	31.80%	31.99%
TOT	0.54%	0.67%	0.25%	0.14%	0.14%	0.14%	0.18%	0.19%
CAT	1.99%	2.09%	1.92%	2.30%	2.14%	2.37%	2.44%	2.40%
HHI index	3,377	3,363	3,415	3,407	3,434	3,419	3,417	3,418
ARPU (บาท/เดือน)								
เติมเงิน	154	156	151	149	146	152	151	146
รายเดือน	532	532	523	523	502	510	510	515
เฉลี่ย	241	244	239	239	234	242	243	241
MOU (Minute/Month)								
เติมเงิน	130	121	113	110	101	89	83	89
รายเดือน	252	242	239	241	233	225	224	213
เฉลี่ย	157	149	143	141	134	123	119	121
สัดส่วนรายรับจากการให้บริการ								
ทางเสียงและไม่ใช้เสียง/ รายรับรวม	90.97%	89.17%	89.10%	89.06%	89.37%	89.55%	88.44%	89.57%
อื่นๆ/รายรับรวม	9.03%	10.83%	10.90%	10.94%	10.63%	10.45%	11.57%	10.43%
RPM (Baht/minute)								
กลุ่ม AIS	0.53	0.52	0.55	0.54	0.53	0.52	0.54	0.57
กลุ่ม DTAC	0.57	0.58	0.58	0.58	0.54	0.54	0.53	0.53
กลุ่ม True Mobile	0.68	0.68	0.68	0.68	0.68	0.68	0.68	0.68
Blended	0.60	0.59	0.60	0.59	0.58	0.58	0.58	0.59

ดัชนีบริการโทรคมนาคม	2561				2562			
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ตลาดบริการอินเทอร์เน็ต								
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ต	8.73	8.91	9.08	9.19	9.36	9.57	9.86	10.11
ความเร็วสูงประจำที่ (ล้านราย)								
ส่วนแบ่งตลาด								
TOT	18.89%	18.15%	17.48%	17.17%	16.68%	16.24%	16.07%	16.24%
TRUE	37.43%	37.66%	37.76%	37.94%	37.84%	37.68%	37.49%	37.65%
3 BB	32.07%	32.17%	32.35%	32.02%	32.13%	32.42%	32.38%	31.43%
AWN	6.55%	7.00%	7.45%	7.95%	8.50%	8.94%	9.50%	10.26%
Others	5.06%	5.02%	4.96%	4.92%	4.86%	4.72%	4.55%	4.42%
HHI index	2,855	2,857	2,858	2,847	2,838	2,837	2,824	2,794
สัดส่วนบริการบรอดแบนด์								
ต่อจำนวนประชากร	12.88%	13.13%	13.39%	13.55%	13.76%	14.07%	14.51%	14.87%
ต่อครัวเรือน	40.50%	41.29%	42.12%	42.60%	43.38%	44.36%	45.73%	46.87%
FTTX Price/kbps (Baht/kbps)	10.41	11.09	10.70	10.70	5.38	4.34	4.34	4.34
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ (ล้านเลขหมาย)	56.27	56.91	57.32	58.05	58.24	58.90	59.62	60.35
สัดส่วนต่อจำนวนประชากร	82.96%	83.90%	84.51%	85.58%	85.66%	86.63%	87.69%	88.76%

บรรณานุกรม

- **สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2563.**
“ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ ทั้งปี 2562 และแนวโน้มปี 2563.” ข้อมูล ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2563. สืบค้นจากเว็บไซต์ <https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9895&filename=OGDP_report>
- **Asian Development Bank. 2019.**
“Asian Development Outlook (ADO) 2019: Strengthening Disaster Resilience”. สืบค้นจากเว็บไซต์ <<https://www.adb.org/publications/asian-development-outlook-2019-strengthening-disaster-resilience>>.
- **IMD World Competitiveness Center. 2019.**
The IMD World Competitiveness Rankings 2019. สืบค้นจากเว็บไซต์ <<https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-2019/>>
- **International Telecommunication Union. 2019.**
ICT Development Index 2019 Consultation. สืบค้นจากเว็บไซต์ <<https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/IDI2019consultation/default.aspx>>.
- **The World Economic Forum (WEF). 2019.**
“The Global Competitiveness Report 2019”, สืบค้นจากเว็บไซต์ <http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf>.

“หนังสือฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนข้อมูลสถิติและผลการวิเคราะห์และสะท้อนสถานการณ์ภาพรวมในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ทั้งนี้สำนักงาน กสทช. ไม่สามารถยืนยันหรือรับรองความครบถ้วนสมบูรณ์หรือถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว และไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น จากการนำข้อมูลส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในหนังสือฉบับนี้ไปใช้หรืออ้างอิงเพื่อการใด ๆ ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตจากสำนักงาน กสทช. หรือไม่ก็ตาม อนึ่ง การทำซ้ำตีพิมพ์และการเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความหมายในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์พ.ศ. 2537 จะต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักงาน กสทช. เท่านั้น

ชื่อหนังสือ

รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย
ประจำปี 2561 - 2562
(Thailand Telecommunications Indicators
Yearbook : 2018 - 2019)

เจ้าของ

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการ
โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
(สำนักงาน กสทช.)

ที่ปรึกษา

นายก่อกิจ ด้านชัยวิจิตร

บรรณาธิการบริหาร

นายสุทธิศักดิ์ ตันตะโยธิน
นายรัฐธีร์ รังสีกมลวัฒน์
นางสาววิไล เกื้อทองแถว
นางธีตานันตร์ สีวะรา
ดร.ประถมพงศ์ ศรีนวล
นางเรวดี ทับกิลลา

กองบรรณาธิการ

นายรัฐธีร์ รังสีกมลวัฒน์
นายวิษณุ เพียรทอง
นางสาวภลดา วงศ์ไชยา
นายมนศศิน ศศะรมย์
นายภควัต คำภา
นางสาววรัญญา ยอดคำ
นางสาวยุวดี องค์กรไชยิต
นางสาววิทชุณีย์ พิมพ์อ่ำ
นางสาวชุตติมา ทูลสงวนศรี
นางสาวทัศนวรรณ เหล่าเจริญเกียรติ
นางสาวศิริพร หงส์ชัชวาล
นางสาวภัคจิรา มีศิลารัตน์
นางสกุณา พงษ์ศิริ
นางสาวนพรัตน์ นิลเปรม
นางสาวชุตานันท์ คำแสง
นายณัฐวัฒน์ ชินบุตร
นายศรีณยู จิระกร
นางสาวอาทิตา ปรุณวรกิจ

สำนักงาน

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการ
โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
(สำนักงาน กสทช.)
เลขที่ 87 ถนนพหลโยธิน 8 (สายลม) แขวงสามเสนใน
เขตพญาไทกรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2271 0151-60 ต่อ 6147 6148
โทรสาร 0 2287 5316
<http://www.nbtc.go.th/wps/portal/NTC/TDC>

**สำนักงานคณะกรรมการ
กิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ**

87 ถนนพหลโยธิน ซอย 8
แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

**สำนักวิชาการและจัดการ
ทรัพยากรโทรคมนาคม (วท.)**

Tel. 02 271 0151-60 ต่อ 6144, 6147
Fax. 02 290 5035
Call Center 1200

www.nbtc.go.th

